

Készült a Miskolc Egyetem

EGYÜTT HALADÓ

MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

OKTATÁSI SEGÉDANYAG AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁK SZÁMÁRA

egyetthaladob@uni-miskolc.hu

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

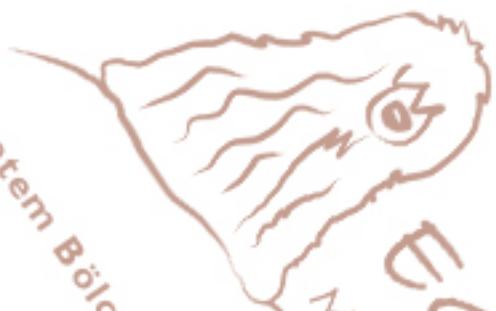
Európai Nyelvi Díj

Biológia 7–8.

Kollár Krisztián

Intézetében.

Készült a Miskolci Egyetem

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

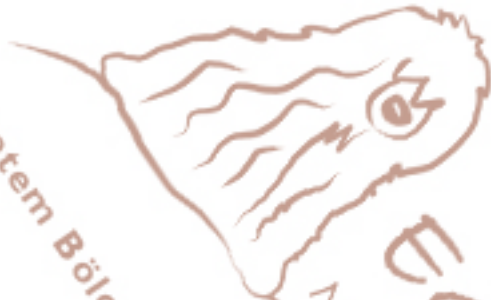
egyutthalado@uni-miskolc.hu

és Irodalomtudományi Intézetében.

Biológia 7–8.

Kollár Krisztián

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalado@uni-miskolc.hu

EGYÜTTHALADÓ
MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

EGYÜTTHALADÓ
MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

Miskolc, 2011.

**Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának
Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében**

SZERZŐK

Dr. Illésné dr. Kovács Mária – Magyar irodalom 7., Magyar irodalom 8.

dr. Kecskés Judit – Magyar nyelv 7., Magyar nyelv 8.

Kollár Krisztián – Biológia 7–8.

Nagy Judit – Matematika 7., Matematika 8.

Pedagógiai szakértő: Csereklye Erzsébet

SZERKESZTETTÉK

Nagy Judit és Kollár Krisztián

Grafika: Rostás Édua

Fotó: Kollár Krisztián,
illetve a többi fotó a kötet végén részletezve

Lektorálta: Bakos István Szabolcs

A szerzők minden jogot fenntartanak a kézirat minden szöveges és grafikai elemével kapcsolatosan (kivétel a kötet végén részletezett jogdíjmentes fotók köre)!

A kézirat a migráns gyermekek képzéséhez elektronikusan formában hozzáférhető, nyomtatható, másolható, de módosításához, valamint bármilyen haszonszerzéssel járó használatához vagy továbbadásához a szerzők külön engedélye szükséges!

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

A projekt az Európai Unió Európai Integrációs
Alapjának támogatásával valósul meg

TARTALOMJEGYZÉK

A MAGYAR ÁBÉCÉ	4
-----------------------	----------

ELŐSZÓ	5
---------------	----------

7. ÉVFOLYAM

TÁJAK ÉS ÉLETKÖZÖSSÉGEK

A forró övezet élővilága	8
--------------------------	---

A mérsékelt övezet élővilága	16
------------------------------	----

A hideg övezet élővilága	24
--------------------------	----

A hegyvidékek élővilága	31
-------------------------	----

A tengerek és tengerpartok élővilága	36
--------------------------------------	----

A földi élővilág általános jellemzése	43
---------------------------------------	----

AZ ÉLŐLÉNYEK RENDSZEREZÉSE

A rendszerezés	49
----------------	----

A sejtmagnélküliek és a sejtmagvas egysejtűek	49
---	----

A gombák	49
----------	----

A növények	58
------------	----

Az állatok	62
------------	----

8. ÉVFOLYAM

AZ EMBERI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE

Az emberi test szerveződése	74
-----------------------------	----

Az emberi bőr	78
---------------	----

A mozgás	80
----------	----

A táplálkozás	86
---------------	----

A légzés	90
----------	----

A keringés	92
------------	----

A kiválasztás	96
---------------	----

A szaporodás	100
--------------	-----

Az ember egyedfejlődése	104
-------------------------	-----

Idegi és hormonális szabályozás	107
---------------------------------	-----

A MAGYAR ÁBÉCÉ

NAGYBETŰK

A
Á
B
C
Cs
D
Dz
Dzs
E
É
F
G
Gy
H
I
Í
J
K
L
Ly
M
N
Ny
O
Ó
Ö
P
Q
R
S
Sz
T
Ty
U
Ú
Ü
V
W
X
Y
Z
Zs

A Á B C D E F G H I J K L M N O P Q R S Sz T Ty U Ú Ü V W X Y Z Zs

kisbetűk

a
á
b
c
cs
d
dz
dzs
e
é
f
g
gy
h
i
í
j
k
l
ly
m
n
ny
o
ó
ö
p
q
r
s
sz
t
ty
u
ú
ü
v
w
x
y
z
zs

a á b c cs d dz dzs e é f g gy h i í j k l ly m n ny o ó ö p q r s sz t ty u ú ü v w x y z zs

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyuttalado@uni-miskolc.hu

ELŐSZÓ

KEDVES BARÁTOM!

Ismerkedj meg Kóccossal, a magyar pulikutyával!

Ezután ő vezet Téged a tanulásban, a magyar nyelvvel való ismerkedésben. Kócos szereti a csontot. Ezek a csontok jelölik a Neked való feladatokat.

 jelöli a téma alapvető iskolai szókincsét egyszerű grammatikával gyakoroltató feladatokat.

 jelöli a nehezebb szavakat és bonyolultabb grammatikai formákat.

 az igazán éhes kiskutyának való! Sok új szót tartalmaz és alapos magyar nyelvtani ismereteket igényel.

Ne aggódj! Kócos is sokáig rágódik a csontokon, Neked is van időd és sok helyed az írásra, rajzolásra!

Szeretném, ha egy nyelven beszélhénk!

Azaz szeretném, ha sokat beszélnél és írnál magyarul! És szeretném, ha megértenénk egymást!

Ezért arra kérek, fordítsd le az anyanyelvedre a feladatok utasításait:

Húzd alá! _____

Rajzold le! _____

Kösd össze! _____

Egészítsd ki! _____

Másold le! _____

Csoportosítsd! _____

Írd le! _____

Olvasd el! _____

Melyik betű hiányzik? _____

Lapozz ide mindig, ha nem érted a feladat utasítását!

Remélem, Kócos és a sok feladat segít a magyar nyelv tanulásában!

A szerző

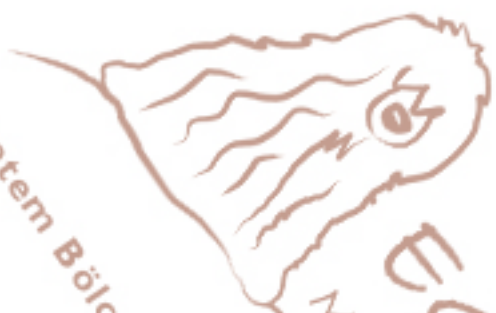
Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

egyetemi@uni-miskolc.hu

CSONTOK AZ ISKOLÁBAN

Készült a Miskolci Egyetem

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

TÁJAK ÉS ÉLETKÖZÖSSÉGEK

🐾 A FORRÓ ÖVEZET ÉLŐVILÁGA

🐾 A MÉRSÉKELT ÖVEZET ÉLŐVILÁGA

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

A FORRÓ ÖVEZET ÉLŐVILÁGA

1. Olvasd el a szöveget! Pótold a hiányzó betűket!

Az esőerdőben sok hatalmas fa van. Gyakran esik az eső, az erdőre sok víz hullik. Nagy a meleg, és sok a pára. A párás levegőt a fán lakó növények is szeretik. A fákon liánok kúsznak, orchideák nőnek az ágakon.

eső_erd__   pár__s   n__vény   orchide__
 leveg__   li__n   pár__   v__z

2. Húzd alá a szóhoz illő toldalékot! Írd le a toldalékos szót!

esőerdő -ben / -ban _____
 lián -ról / -ről _____
 növény -hoz / -hez / -höz _____
 eső -nak / -nek _____

3. Olvasd el a szöveget! Írd a rajzra a számokat!

Bolygónkat éghajlati övezetek tagolják. A trópusi esőerdő a forró övezetben található. Egész évben bőséges eső éri, így nagyon magas a páratartalom, viszont a talaj tápanyagszegény. Mégis nagyon sokféle fa él az esőerdőben, lombkoronájuk több emeletet alkot: van alsó, középső és felső lombkoronaszint.

A lombok elzárják a fénytől az erdő alját. A növények többféle módon keresik a magasban lévő napsugarakat: a liánok a fák törzsén kúsznak felfelé, a fán lakó növények pedig nem a talajban gyökereznek, hanem a magas fák ágain élnek. Fán lakó növény a bromélia és az orchidea is.

Cserjeszint és gyepszint: 1.
 Alsó lombkoronaszint 2.
 Középső lombkoronaszint 3.
 Felső lombkoronaszint: 4.

4. Írd le külön az egybeírt szavakat!

erdőtrópuspáralombliánnövényorchideaszinttápanyagesőbroméliaéghajlat

_____

_____

5. Pótold a mondatokban a hiányzó toldalékokat!

A Földet éghajlati övezetek tagol_____.

A trópusi esőerdő___ minden hónap_____ bőséges eső éri.

A magas_____ lévő fény nehezen jut át a fák lombkoroná_____.

A magas páratartalm_____ a sok eső és a meleg okozza.

A broméliák nem a földben gyökerez_____, hanem a fák ágain él_____.

6. Tegyéél ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Az esőerdőben Kócos a legkisebb állat.

A trópusi erdőkben magas a páratartalom.

Az alsó lombkoronaszint az erdő tetején található.

Az orchidea egy trópusi fa.

A fán lakó növények a talajban gyökereznek.

A magas páratartalmat a gyökerek okozzák.

7. Pótold a szóközöket! Írd az egybeírt mondatot!

Akolibriegyaprómadár.

Nagyongyorsantudjamoosgatniaszárnyát.

Ilyenkorképesegyhelybenlebegni.

Akolibrinek hosszúcsőre van.

Elériveleanektártavirágokban.

---

8. A jaguár az esőerdő ragadozója. Segíts neki elejteni zsákmányát, a bögőmajmot! Pótold a hiányzó vonalakat és szavakat!

A jaguár szeme:

A jaguár füle:

A jaguár párnás talpa:

A jaguár rejtő mintázatú

bundája:

A jaguár mancsa:

A jaguár hegyes, éles fogá:

A jaguár a szemével lát. A jaguár a _____ hall.

A jaguár a párnás talpával lopakodik.

A jaguár rejtő mintázatú bundájá _____ beleolvad a környezetébe.

A jaguár mancsá _____ leteríti áldozatát.

A jaguár hegyes, éles fogá _____ megeszi az elejtett bögőmajmot.

9. Kösd össze a szavak elejét és végét! Írd le a szavakat a vonalra **NAGYBETŰKKEL!**

nek

ri

KOLIBRI

kolib

án

li

ár

jagu

tár

papa

gáj

eső

tartalom

bögő

szint

pára

kígyó

cserje

lia

bromé

majom

óriás

erdő

Készült a Miskolci Egrietem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

10. Kösd össze a szavak vagy szókapcsolatok elejét és végét!
Írd le őket **Nagy Kezdőbetűvel!**

lombkorona

féle

tápanyag

éghajlat

forró

övezet

egyenlítői

szegény

macska

szint

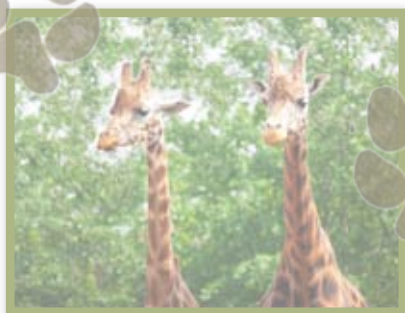
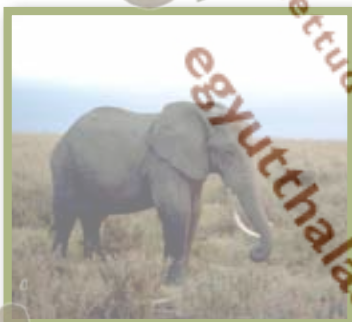
11. Kócos összekeverte a szavannán élő állatok nevét és képét! Kösd össze a helyes képpel a nevet!

csimpánz

zsiráf

elefánt

zebra

oroszlán

gepárd

strucc

antilop

12. A 11. feladatban egy állatnak nem jutott név. Tudod, mi a neve? Írd le kisbetűkkel és NAGYBETŰKKEL is! Segít az olvasnivaló!

Ez az állat nem Afrikában él. Ezt az állatot az ember mára majdnem kipusztította. Ez az állat az egyik leghíresebb természetvédő szervezet jelképe. Ezt a szervezetet a vadvilág megmentésére hozták létre. Világ Természetvédelmi Alapnak (WWF) hívják.

13. Karikázd be a fenti szövegben a magánhangzókat! Írd le a hosszú magánhangzókat közülük!

14. Húzd alá a szöveg t betűre végződő szavait! Írd le azokat, amelyek a Mit? kérdésre felelnek!

Mit? _____

15. Nézd meg még egyszer az előző oldalon a képeket! Hány állat van rajtuk? Egészítsd ki a mondatokat!

A képen öt _____ van.

A képen _____ gepárd van.

A képen két _____ van.

A képen _____ zebra van.

A képen egy _____ van.

16. Írd a 11. feladatból az állatok nevét az akáciafa köré! Húzd alá a két szótagból álló neveket!

mindenevő:

ragadozók:

növényevők:

17. Írd le külön az egybeírt szavakat!

Aszavannánvedvesévszakésszárazévszakváltakozik.

Afüvesszavannánsokfűfélenőamitzállatoklelegelnekésletaposnak.

Astrucsfutólábakétujjbanvégződik.

Astrucckakasésatojómindkettengyorsanfutnakderepülninemtudnak.

Acsimpánzagorillaésazorangutánemberszabásúmajmok.

Őkazemberlegközelebbirokonai.

Anílusikrokodiltestétszarupikkelyekésszarupajzsokfedik.

Hátsólábánúszóhártyavánésgyíkszerűtesteoldalról lapított farokban végződik.

---

18. Húzd alá a 17. feladatban a hosszú magánhangzókat!

19. Írd le a 17. feladatból azokat a szavakat, amelyekben kettőzött mássalhangzó van!

---

20. Gyűjtsd össze a 17. feladatból az igéket!

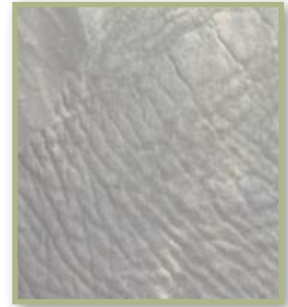
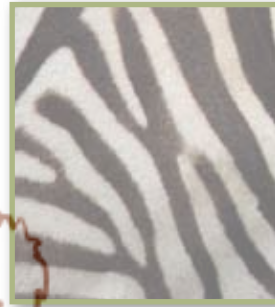
Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYBEÍRTTALALADO

gyutthalado@uni-miskolc.hu

21. Melyik kép melyik állathoz tartozik? Kösd össze! Egészítsd ki az állatok nevével a mondatokat!

zsiráf

zebra

elefánt

gepárd

- A _____nak van a leghosszabb nyaka.
 Az _____ a legnagyobb szárazföldi állat.
 A _____nak fekete-fehér csíkos a bőre.
 A _____ a leggyorsabb ragadozó Afrikában.

22. Fokozd az előző feladat mellékneveit!

_____ hosszú _____ hosszabb _____ leghosszabb
 _____ _____ legnagyobb
 _____ csíkos _____
 _____ _____ leggyorsabb

23. Olvasd el a szöveget! Írd le a szövegből a jelen idejű igéket múlt időben!

A trópusi sivatagokban sivatagi éghajlat van. A csapadék nagyon kevés, a hőmérséklet nappal nagyon magas. A sivatagot kőtörmelék, kövek és homok borítják. Ilyen körülmények között nem sok élőlény képes életben maradni. Ilyen élőlények a növények közül az Amerikában élő kaktuszok. A kaktuszoknak pozsgás száruk van. A pozsgás szár elraktározza a vizet. A kaktuszok levelei tövisékké váltak. A tövisek kevésbé párologtatják a vizet, és védik a növényt is.

_____

_____

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

24. Írd le a 23. feladat szövegének jelen idejű igéit jövő időben!

---

25. Húzd alá a 23. feladatban a négy szótagból álló szavakat! Írd le közülük azokat, amelyek összetett szavak!

---

26. Írd le a 23. feladatból a k betűre végződő szavakat!

---

27. Húzd alá az előző feladatban azokat a szavakat, amelyek nem többes számúak!

28. Húzd a megfelelő mondatokat a képen a teve megfelelő részeihez!

A teve a zsírpúpjában lévő zsírtartalék segítségével több napig is bírja víz nélkül.

A teve szemeit sűrű szempilla takarja.

A teve orrnyílása elzárható, így a levegőben szálló homok nem éri el légútjait.

A tevének párosujjú patás lába van, ami nem süllyed a homokba.

A teve kérődző állat, összetett gyomra van.

29. Írd le a toldalékokat azokból a mondatokból, amelyeket nem kötöttél össze a képpel!

A MÉRSÉKELT ÖVEZET ÉLŐVILÁGA

30. Olvasd el a szöveget! Válaszolj a kérdésekre!

A térítők és a sarkkörök között van a mérsékelt övezet. Több éghajlatot találunk benne. Ilyen a mediterrán éghajlat. A mediterrán éghajlatra négy évszak jellemző: a forró, száraz nyarat kellemes őszi követi, az enyhe, csapadékos tél után hosszú tavasz következik.

Ezen a vidéken terem a savanyú citrom, a narancs, az édes mandarin.

Itt nő a babér és az olajfa is.

Hol van a mérsékelt övezet?

Milyen a mediterrán éghajlat tele?

Milyen a mediterrán éghajlat nyara?

Milyen ízű a citrom és a mandarin?

---

 31. Karikázd be a fenti szövegben a kétjegyű mássalhangzókat! Írd le a szavakat, amelyekben kétjegyű mássalhangzó van!

---

 32. Húzd alá az 31. feladatban azt a szót, amelyik neve egy gyümölcsöt jelent! Írj vele egy mondatot!

---

 33. Nézd meg a fenti képet! Egészítsd ki a mondatokat!

A képen virágok _____ a citromfán.

A citromfán _____ színű virágok vannak.

A virágok előtt zöld színű _____ van.

A _____ színű levél fölött bimbók vannak.

A citrom íze _____.

34. Melyik szöveg melyik képhez tartozik? Írd a négyszögökbe a helyes szöveg számát!

1. A képen egy hullót láthatsz. Ujjai két csoportba nőttek össze, ám a fákon fogófarkát is használja kapaszkodás közben. Szemei kidomborodnak, pontosan lát velük, s hosszú, ragadós végű nyelvvel könnyen elejti a rovarokat. Ezt a hullót közönséges kaméleonnak hívják.

2. A mediterrán éghajlat kemény lombú erdőiben jellegzetes fa a paratölgy. Az örökzöld levelek viasszal fedett, bőrszerű rétege csökkenti a forró nyarak idején a párologtatást. A paratölgy kérégt a fa károsodása nélkül tudják lefejtetni. Ez a fa a kocsánytalan tölgy mediterrán rokona.

3. Az olajfát olajfaligetekben termesztik. Az olajfa termése az olíva vagy olajbogyó, melyből az olívaolajat sajtolják, de a bogyót is fogyasztják. Az olajfa szintén örökzöld növény.

35. Gyűjts szavakat a kérdésekre a szövegekből!

Mit csinálnak? _____

Mit? _____

Mivel? _____

36. Keresd meg a 34. feladatból azokat a szavakat, amelyek valakinek a birtokát jelentik! Töltsd ki velük a táblázatot!

Egy birtok: <i>termése</i>	Több birtok: <i>ujjai</i>
Egy birtok + egyéb toldalék: <i>fogófarkát</i>	Több birtok + egyéb toldalék: <i>erdőiben</i>

37. Olvasd el a szöveget!

A kontinentális éghajlatú vidékeken lombhullató erdők vannak. Ősszel lehullik a fákról a lomb. Télen a fák nyugalomban vannak, majd tavasszal új lombot növesztenek. Ezt a lombot vékony levelek alkotják. Lombhullató erdő például a bükkös és a tölgyes.

38. Másold a táblázatba a 37. feladatból a főneveket! Írd melléjük **NAGYBETŰKKEL** a hiányzó alakot!

Egyes számú főnév (Ki? Mi?)	Többes számú főnév (Kik? Mik?)
VIDÉK lomb	vidékek LOMBOK

39. Tegyel **x** jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!

A kontinentális éghajlatot az örökzöld erdők jellemzik.

A lomb nyáron hullik le a fákról.

Tavasszal a lombhullató fák új fület növesztenek.

Télen a fák a trópusokra utaznak.

A fák lombját levelek alkotják.

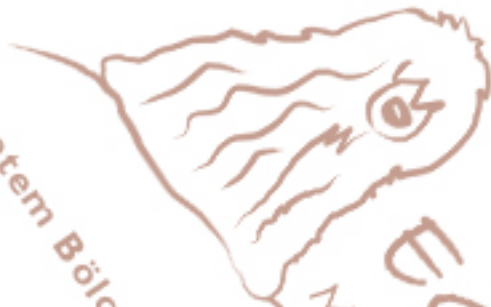
40. Egészítsd ki a táblázatot!

bükk vagy bükkfa	tölgy vagy _____
bükkerdő vagy bükkös	_____
A bükkerdőben a lombkoronaszint zárt, nincs sok fény a lombok alatt.	A <u>tölgyerdőben</u> a lombkoronaszint nem zárt, <u>van</u> fény a lombok alatt.
A bükkösben ezért nincs nagy cserjeszint.	A _____ ezért _____ cserjeszint.
A bükkfák alatt nincs sok növény.	A _____ alatt sok növény _____.

41. Mi mit eszik meg? Olvasd el a szöveget! Rajzold le a táplálékláncot!

A füvet megeszi az egér. Az egeret megeszi a bagoly. A cápa nem eszi meg sem a füvet, sem az egeret, sem a baglyot. A cápát nem eszi meg sem a fű, sem az egér, sem a bagoly. Vagyis a cápa nem tartozik ebbe a táplálékláncba.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYEREKEK AZ ISKOLÁBAN

42. Egészítsd ki a mondatpárokat a hiányzó mondattal!

A pele megeszi a bükkmakkot. = A bükkmakk a pele tápláléka.

A macskabagoly megeszi a pelét. =

***

A pele a vadmacska tápláléka.

***

A macskabagoly nem eszi meg a vadmacskát. =

***

A vadmacska nem eszi meg a baglyot. =

***

Sem a bagoly, sem a vadmacska nem a pele tápláléka.

***

A bükkmakk nem eszi meg sem a pelét, sem a baglyot, sem a vadmacskát. =

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyuttmagyar@uni-miskolc.hu

43. Hol vannak egymáshoz képest a préri állatai?
Egészítsd ki a mondatokat!

A prérikutya a bölény mögött van.

A bölény a prérifarkas _____ van.

A prérifarkas a _____ mögött van.

A bölény a _____ és a _____ között van.

A prérikutya mögött a _____ és a _____ van.

A prérifarkas _____ a bölény és a _____ van.

44. Írd le, mit láthatunk, mi történik a képen!

---

45. Írd le szavakra bontva az egybeírt mondatot!

Többhelyenvanfüvespusztaakontinentáliség-hajlatiterületeken.

_____

AfüvespusztátÉszak-Amerikábanprérinekhívják.

_____

AfüvespusztátDél-Amerikábanpampánakhívják.

_____

AfüvespusztátÁzsiábansztyeppéneknevezik.

_____

Azilyenterületekenmárnincselégcsapadékafáknak.

_____

46. Olvasd el a szöveget! Ragozd a vörös színű igéket!

Az északi sarkkörtől délre találjuk a tajgát. Azt az erdőt hívjuk tajgának, amelyet ezen a vidéken fenyők alkotnak. A fenyők túléléset növesztenek. A hosszú télben, mikor a hideg idő sokáig tart, hasznos a túlélés: vékony, sok benne a gyanta, így könnyebben ellenáll hóval és faggal szemben. A fenyvesek alja mohát rejt, a gyökerek közt sok gomba terem.

én (E/1) _____

te (E/2) _____

ő (E/3) _____

mi (T/1) _____

ti (T/2) _____

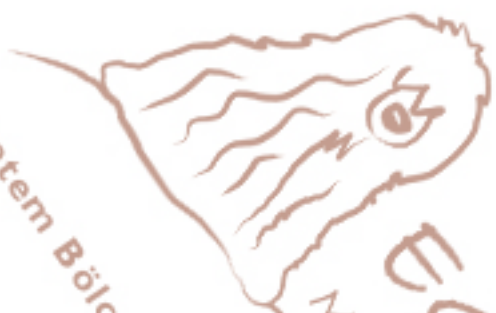
ők (T/3) _____

47. Válogasd szét a 46. feladat igéit: képezz főnévi igenevet!

E/3 ige + -ni	E/3 ige + -eni	E/3 ige + -ani
találni	növeszteni	tartani

Készült a Miskolci Egyetem

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

és Irodalomtudományi Intézetében.

Készült a Miskolci Egyetem

TÁJAK ÉS ÉLETKÖZÖSSÉGEK

🐾 A HIDEG ÖVEZET ÉLŐVILÁGA

🐾 A HEGYVIDÉKEK ÉLŐVILÁGA

együtt
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

HALADÓ
és Irodalomtudományi Intézetében.

A HIDEG ÖVEZET ÉLŐVILÁGA

1. Olvasd el a szöveget!

A sarkkörökön túl a hideg éghajlati övezetet találjuk. Két éghajlat jellemzi e vidéket: a tundra éghajlat és az állandóan fagyos éghajlat. Ezek a területek két évszakot látnak: egy hosszú, hideg telet, és egy hűvös, rövid nyarat. A tundrát törpecserjék, zuzmók és mohák alkotják, amelyek összefüggő növénytakarót hoznak létre.

2. Húzd alá az 1. feladatban a -t végű főneveket! Írd le közülük a Mit? kérdésre felelőket! Töltsd ki a táblázatot ezekkel a szavakkal!

Mit?	Mi?	Mivel?
övezetet	övezet	övezettel

3. Írj egy-egy mondatot a 2. feladat -val/-vel toldalékos szavaival!

---

4. Karikázd be az 1. feladatban azokat a szavakat, amelyek -k betűre végződnek! Csoportosítsd őket a -k előtti magánhangzó szerint!

Magas magánhangzó + -k	Mély magánhangzó + -k
	találjuk

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
 egyutthalado@uni-miskolc.hu
 EGYSÜTTTALADO
 MICRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁSBAN

5. Olvasd el a szöveget! Töltsd ki a táblázatot! Használd minden sorban más toldalék nélküli főnevet a szövegből!

A zuzmók telepes testű élőlények, amelyeket gombafonalak és moszatsejtek alkotnak. Egyik elterjedt fajuk a rénszarvaszuzmó. Ezt a zuzmót gyakran legelik a rénszarvasok.

A rénszarvas a hazánkban élő gímszarvas északi rokona, párosujjú patás lába és agancsa van, kérődző növényevő állat. A tundra vidékein sok helyen háziastották.

	Birtokos:	Egy birtok esete:	Több birtok esete:
E/1	Az én	zuzmóm	zuzmóim
E/2		élőlényed	
E/3			
T/1			
T/2			
T/3			

6. Patás állat vagy nem patás? Írd le a párosujjú patások nevét kétszer, a páratlanujjú patások nevét egyszer! Húzd át azokat a szavakat, amelyek nem patás állatok nevét jelentik!

teve, zebra, pele, rénszarvas, antilop, kaméleon, zsiráf, prérikutya

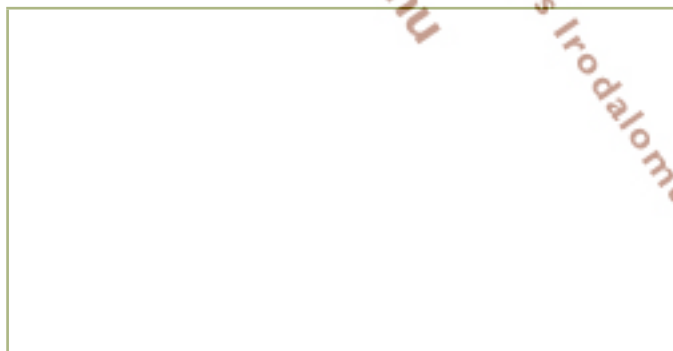

_____

_____

_____

_____

7. Rajzolj a fenti zöld négyszögbe egy pata nélküli állatot!

8. Hasonlítsd össze a sivatagi róka, a vörös róka és a sarki róka fülét! Mi az összefüggés a fülük mérete és az élőhelyük éghajlata között? Egészítsd ki a mondatokat!

Minél északibb tájon él a róka, annál kis_____ a füle.

Minél délibb területen él a róka, annál nagy_____ a füle.

Minél északabbra él a róka, annál hideg_____ van.

Minél délebbre él a róka, annál meleg_____ van.

Minél kis_____ a róka füle, annál kis_____ a testfelülete.

Minél kis_____ a róka testfelülete, annál kis_____ a hővesztesége.

A sarki rókának _____ a füle, mint a vörös rókának.

A vörös rókának _____ a füle, mint a sivatagi rókának.

A vörös rókának _____ a füle, mint a sarki rókának.

A sivatagi rókának _____ a füle, mint a sarki rókának.

A sarki rókának van a _____ füle.

A sivatagi rókának van a _____ füle.

9. Rakd sorrendbe az ábécé szerint a három róka nevé! (A 8. feladatban zöld színnel láthatod!) Írj még három másik állatnevet is a listába!

1. _____ 2. _____ 3. _____

4. _____ 5. _____ 6. _____

10. Melyik róka él közelebb a te országodhoz? Karikázd be a képet a 8. feladatban!

11. Pótold a szavak hiányzó betűit! Írd le őket sorrendben a kezdőbetűjük szerint! Húzd alá az összetett szavakat!

rénsz_rva_, z_zm_, _arkkör, égh_jla_, p_tás, kér_dző, hi_eg

_____

_____

12. Mi lehet az összefüggés a **sarki nyúl**, a Magyarországon élő **vadnyúl** és a **sivatagi nyúl** fülének mérete között? Fogalmazd meg néhány mondatban a 8. feladat segítségével!

13. Olvasd el a szöveget!

A sarkok körül állandóan fagyos éghajlat uralkodik. Egyetlen évszak van, az örök és hideg tél. Szinte mindig viharos szél fúj. Csapadék csak hó esik, növényeket már nem találhatunk, csupán néhány errefelé élő moszat festi színesre a havat.

Kösd össze a szavak elejét és végét!
Írd le őket **kisbetűvel** és **NAGYBETŰVEL** is!

ég	dék	csapadék CSAPADÉK
mo	hajlat	
csapa	szak	
év	szat	

Kösd össze a szóalakok elejét és végét!
Írd le őket **kisbetűvel** és **NAGYBETŰVEL**, toldalék nélkül!

sar	vat	
szí	kok	
ha	nesre	
növé	nyeket	

14. Keresd meg a 13. feladatban azokat a szavakat, amelyek két hosszú magánhangzót tartalmaznak! Húzd alá őket!

15. Írd az állat kezdőbetűjét és számát a négyszögekbe!

pingvin jegesmedve fóka sarki róka

egy kettő három négy

**16. Melyik állat és melyik szám maradt ki?
Írj egy mondatot, amiben mindkettő szerepel!**

---

17. Egészítsd ki a mondatokat a 15. feladat alapján!

A képek ___ a ___ a legtöbb.

A képek ___ a fóka a ___.

A képek ___ a ___ ből van a ___ keves ___.

A képek ___ a ___ ből van a ___ több.

A képek ___ a ___ ből összesen négy darab van.

A képek ___ a jegesmedvé ___ összesen ___ darab van.

A ___ több jegesmedve egy képen összesen ___ darab.

A ___ több ___ egy képen összesen két darab.

A képek ___ nincs egy ___ se.

A képek ___ egyik állat ___ sincs ___ darab.

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

18. Egészítsd ki a mondatokat! Írd a rajzon a mondatok számát ahhoz a piros x-hez vagy nyílhoz, ahol igazak!

1. A jegesmedve a jég~~en~~ van.
2. A jegesmedve messze van a kő_____.
3. A jegesmedve bemegy a víz_____ a jég_____.
4. A jegesmedve a víz_____ van.
5. A jegesmedve közelebb került a kő_____.
6. A kő közelebb került a jegesmedvé_____.
7. A jegesmedve távolodik a jég_____.
8. A jegesmedve kimegy a kő_____ a víz_____.
9. A jegesmedve a köv_____ van.

19. Keresd meg az előbbi feladat toldalékait! Írj mondatokat a toldalékok hangrendi párjával! (Pl. a **-ben** párja a **-ban**)

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
 esyutnalad@uni-miskolc.hu
 MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
 HALADÓ

A HEGYVIDÉKEK ÉLŐVILÁGA

22. Olvasd el a szöveget! Húzd alá az igéket! Karikázd be az ikes igét!

A magashegységek teteje felé egyre alacsonyabb a hőmérséklet, és egyre vékonyabb a talaj, egyre kevesebb a tápanyag. A napsugárzás egyre erősebb, a szél is fokozódik.

A hegyek alján lombhullató erdők nőnek, feljebb a tűlevelű fák alkotnak erdőt. Miközben feljebb haladunk, a fenyvesek átadják helyüket a törpefenyvesnek, a törpecserjésnek. Ennél feljebb található a havasi réteket. A havasi rétek fölött már csak kopár sziklák vannak, amiken csak a mohák és zuzmók élnek meg. Végül elérkezünk a hegyek csúcsához, az örök hó birodalmába.

23. Kócos leharapta a papírok végét.

Írd utánuk, mi hiányozhat róluk! (Segít a fenti szöveg!)

A hegy csúcsán sokkal hidegebb van, mint a hegy _____.

A magashegységekben a törpefenyves fölött _____.

A kopár sziklákon nem élnek csak mohák és _____.

A törpecserjés fölött vannak a virágos havasi _____.

Ha a csúcs felé haladunk, a napsugárzás egyre _____.

24. Bontsd szavakra a mondatokat!

Minélmagasabbanvagyunkahegyenannáhidegebbvan.

Amagashegyekentisztábbalevegő.

Minélalacsonyabbanvagyunkannálvastagabbatalaj.

Amagashegyekentöbbféleerdőnkülönbözőszinteken.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

25. Keresd meg a szavakhoz tartozó magyarázatot!

hegycsúcs

Sok kis méretű cserje él együtt.

törpecserjés

A hegytető, a hegy legmagasabb pontja.

zuzmó

Gombák és moszatok alkotják.

Húzd alá a mondatokban a hosszú magánhangzót tartalmazó szavakat!

26. Írj egy-egy mondatnyi magyarázatot a szavakhoz!

lombhullató erdő _____

havasi rét _____

törpefenyves _____

27. A te országodban vannak magas hegyek? Írd le a nevüket is, ha vannak!

_____

28. Melyik erdőben milyen fa van? Lombhullató vagy örökzöld? Tegyéél a mondathoz L vagy Ö betűt!

A bükk bükkösben nő. L

A tölgy _____ nő.

Az akác _____ nő.

A fenyő _____ nő.

A törpefenyő _____ nő.

A törpecserje _____ nő.

Máshol is használjuk az -s/-os/-es/-ös képzőt:

szarv + -as = szarvas; hegy + -es = hegyes; agancs + -os = agancsos; zuzmó + -s = zuzmós

Írj te is ilyen képzőt tartalmazó szavakat!

_____

_____

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTITTELADÓ
MISKOLCI EGYETEM
BÖLCSEZETTUDOMÁNYI KARÁNAK MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN

29. Melyik szinten él vagy van? Írd a képeken a négyszögbe a magashegység szintjének a számát!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Az örök hó

2. Köpár sziklaképek

3. Havasi réteg törpe növényjei

4. Tülevelű erdők

5. Lombhullató erdők

30. Melyik fordul elő magasabban? Állítsd növekvő sorrendbe a hegy lábától felfelé! Segít a 22. feladat!

tölgy, törpefenyő, zuzmó, havasi gyopár, bükk, lucfenyő, hó

---

31. Add össze a következő mondatokat!

Én látom a zergét. + Te látod a zergét. =

Mi látjuk a zergét.

Ő egy zergét néz. + Te egy zergét nézel. =

Ő egy várost lát. + Ő is egy várost lát. =

MISKOLCI EGYETEM
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KARÁNAK
MAGYAR NYELV- ÉS IRODALOMTUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

32. Add össze a következő mondatokat!

Én szeretem a havasi gyopárt.
+ Te szeret__ a havasi gyopárt. =

_____

Ő lát__ a mormotát.

+ Te lát__ a mormotát. =

_____

Ő lát__ a mormotát a virágok között. + Ő is lát__ a mormotát a virágok között. =

_____

33. Add össze a következő mondatokat!

Meséljem el, hogy láttam a mormotát! + Meséld el, hogy láttad a mormotát! =

_____

Mesélje el, hogy követte a zergét! + Ő is mesélje el, hogy követte a zergét! =

_____

Mondja el, hogy megnézte a zergét és a mormotát a sziklán! + Mondd el, hogy megnézted a zergét és a mormotát a sziklán! =

_____

_____

EGYÜTTTARTÁSDÓ
MIGRÁNSGYERMEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalads@uni-miskolc.hu

TÁJAK ÉS ÉLETKÖZÖSSÉGEK

🐾 A TENGEREK ÉS TENGERPARTOK ÉLŐVILÁGA

🐾 A FÖLDI ÉLŐVILÁG ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

A TENGEREK ÉS TENGERPARTOK ÉLŐVILÁGA

1. Olvasd el a szöveget! Pótold a hiányzó betűket!

A Föld kb. 70%-át tengerek és óceánok borítják. A tengerekben és óceánokban sós a víz. A felszínen még sok a fény, de a mélyben egyre kevesebb: 400 méter mélyen már teljesen sötét van. Ahogy a fény kevesebb a víz mélyén, a hőmérséklet is egyre alacsonyabb. De a vízben egyre több az oxigén és a szén-dioxid, ahogy csökken a hőmérséklete.

Nagyon sokféle méretű élőlény él ezekben a vizekben: apró planktonok, hatalmas bálnák.

ó__eán   szén-__io__id   __enge__
plankt__n   b__lna   m__ly   v__z

2. Tegyéi ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Óceánok és tengerek vannak a Földön.

A víz alatt van a víz felszíne.

400 méter mélyen csak lián és bromélia nő a tengerben.

A plankton nagyobb a bálnánál.

A víz mélyén kevesebb a fény.

Az óceán alja nagyon világos.

3. Melyik mondat szavainak toldalékai a következők? Írd le a hozzájuk tartozó mondatot!

-k + -ben, -k + -ban, -s

---

4. Alakítsd a szöveg első mondatát múlt idejűvé!

---

5. Alakítsd a szöveg utolsó mondatát jövő idejűvé!

Készült a Miskolc Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

6. Bontsd az egybeírt mondatot szavaira!

Atengerpartjamellettaparkközeli vizetek vannak.

A medúzák kocsonyátestűcsalánozó állatok.

Amélytengeranyílt vizetek alatt van.

Hányadik mondat áll a legtöbb szóból? _____

7. Bontsd az egybeírt mondatokat szavakra!

Avízben lebegő apró élőlényeket planktonnak hívjuk.

A heringaton halás cápa mind halak.

Az óriás cápa nálunk sincs nagyobb hal.

Melyik szó áll a legtöbb betűből? _____

8. Bontsd szavakra az egybeírt mondatokat!

A plankton moszatokból és apró egysejtűekből, férgek, állatokból áll.

A medúzák narangalakú vagy korongalakú kocsonyátestűk.

A heringnek van kopolyfedőjeme, haldelefinnek sincs mert az emlős.

Hányadik mondatban van a leghosszabb összetett szó?

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karmak Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
egyutthalano@miskolc.hu

9. Válaszolj a kérdésekre az 1. feladat szövege alapján!

Milyen a víz a tengerekben? _____

Mi borítja a Föld nagy részét? _____

Hányféle élőlény él az óceánokban és a tengerekben? _____

10. Egészítsd ki a mondatokat!

Mindenkinek látni kell a bolygó legnagyobb állatát, a kék bálnát!

Nekem is látnom kell!

Neked is _____.

Neki is _____.

Nekünk is _____.

Nektek is _____.

Nekik is _____.

11. Kösd össze az összetartozó mondatokat!

Kócos a tengerparton nem kergette meg a sirályokat.

Mást kergetett meg, például rákokat.

Kócos a tengerparton nem a sirályokat kergette meg.

Kócos nem törődött a sirályokkal.

Kócos nem a tengerparton kergette meg a sirályokat.

Más kergette meg a sirályokat, például Máté.

Nem Kócos kergette meg a tengerparton a sirályokat.

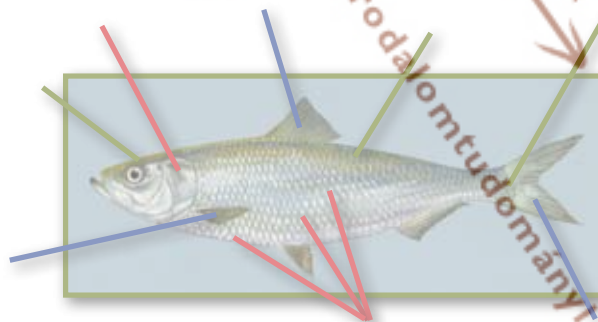
Máshol kergette meg őket, például a réten.

12. Írd a rajzhoz a hering testrészeit!!

- fej
- hát
- farok

- mellúszó
- hátúszó
- farokúszó

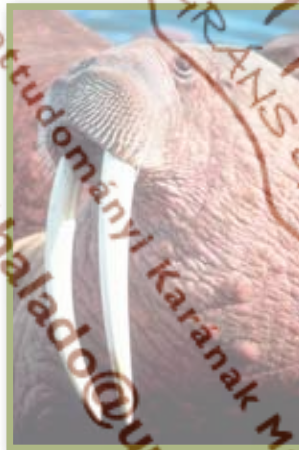
- kopoltyúfedő
- nyálkás pikkelyek

13. Kösd össze a tengeri állatok képét a hozzá tartozó névvel!

bálna, fehér cápa, kardszárnyú delfin, oroszlánfóka, rozmár,

rák, rája, palackorrú delfin, medúza

14. Csoportosítsd az előző feladat állatait!

Hal	Emlős	Se nem hal, se nem emlős

Van foga	Nincs foga

15. Melyik nagyobb? Állítsd növekvő sorrendbe!

bálna, hering, rák, fóka

_____

16. Egészítsd ki a mondatokat az előbbi feladat alapján!

A _____ a legkisebb a négy közül.

A _____ nagyobb, mint a _____.

A _____ nagyobb, mint a _____.

A _____ a legnagyobb a négy közül.

17. Karikázd be a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

cápa   fóka   delfin   orchidea

_____

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

Írd ki a fenti szavakból a hosszú magánhangzókat! _____

18. Húzd alá a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

cápa   bálna   rája   hering

_____

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

Írd le a fenti szavak közül azokat, amikben két mássalhangzó van egymás mellett! _____

Írj az egyik szóval egy mondatot! _____

_____

19. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a többi közé?

tonhal   heringcápa   kardszárnyú delfin   plankton

_____

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

**Írj ki a fenti feladatból egy összetett szót!
Mely szavakból jött létre?**

_____

_____

20. Írj egy felszólító módú mondatot a 13. feladat állatairól! Szerepeljen közülük legalább három a mondatban!

---

21. Kócos összekeverte, mit eszik és mit nem eszik a cápa! Segíts szétválogatni: karikázd be a szót, ha jó helyen van! Nyilazd a helyére, ha rossz helyen van!

- hering
- delfin
- főca
- sörény
- mandarin
- versszak
- nyelvrokonság
- mérsékelt övezet
- sivatagi róka
- novella

22. Egészítsd ki a cápa rajzát! Írd le, mit rajzoltál még neki!

Rajzoltam neki _____

Készült a Miskolc Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelvtudományi Intézetében.

23. Nézd meg a képen a bálna száját! Írj kérdéseket a válaszokhoz!

- _____ ?
- A bálna tátott száját láthatjuk a vízben. _____ ?
- A szájában szilák lógnak. _____ ?
- A szilák rojtos szarulemezek. _____ ?
- Arra használja őket a bálna, hogy kiszűrje a vízből a táplálékát. _____ ?

- Nem, ez a bálna nem ragadozó! _____ ?
- Planktonevő, vagyis planktonnal táplálkozik. _____ ?
- A plankton vízben lebegő apró élőlényekből áll. _____ ?

24. Olvasd el a szöveget!

A part közelében erős hullámozás hat a vízben élő élőlényekre. Ezért sokuk a sziklához tapad, és egy helyben éli az életét. A sekélyebb vizekben nagy változatosságot találunk: szivacsok, korallok, kagylók, csigák, polipok és halak élnek egymás mellett. Millió színt és formát látunk, ha egy ilyen helyen búvárkodunk.

25. Nézd meg a szöveg szavait!

Írd le, melyik szó végződik **s** betűre:

_____

Írd le, melyik élőlény nevében van **cs** betű: _____

26. Húzd alá a szövegben azokat a szavakat, amelyekben hosszú mássalhangzó van!

27. Írd le azokat az élőlényeket a szövegből, amelyek neve a toldalék nélkül magánhangzóra végződik!

_____

A FÖLDI ÉLŐVILÁG ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

28. Az élőlények alkalmazkodtak környezetükhöz. Válogasd szét, rakd sorrendbe a tulajdonságokat, és töltsd ki a táblázatokat a szavakkal!

fénykedvelő, melegkedvelő, árnyékkedvelő, szárazságtűrő, sötétségtűrő, hidegtűrő, nedvességkedvelő

sötétség		fény
hideg		meleg
szárazság		nedvesség

29. Kösd össze a szót a hozzá illő magyarázattal!

élőhely Ahol az élőlény él.
 maximum Azon tényezők csoportja, melyek az élőlényre hatnak.
 környezet A tényezők változásának az a pontja, amit az élőlény még éppen elvisel.

30. Kösd össze a szót a hozzá illő magyarázattal!

tágtűrésű Az élőlények táplálkozásának kapcsolatát mutatja be.
 tápláléklánc Azonos helyen élő élőlények közössége.
 életközösség Ha az élőlény tűrőképessége tág határok között változik.

31. Kösd össze a szót a hozzá illő magyarázattal!

versengés Az élőlény számára nélkülözhetetlen környezeti tényező (pl. víz).
 életfeltétel Olyan élőlény, amely alacsonyabb hőmérsékleten elpusztul.
 melegkedvelő Kölcsönösen hátrányos kapcsolat, melyben folyamatos az élőlények versengése egymással a fennmaradásért.

**32. Keresd meg az élettelen környezeti tényezőket!
Írd be őket a táblázatba!**

fényhőcsapadékszélalaj

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

Írd le azokat a szavakat, amelyekben nincs kétjegyű mássalhangzó!

**33. Milyen szerepe van az élőlényeknek a táplálkozási láncban?
Keresd meg az egybeírt szavak határát! Írd be őket a táblázatba!**

termelőfogyasztólebontóelfogyasztótragadozózsákmány

Két szótagos	Három szótagos	Négy szótagos

Írd le azt a szót, amiben a legtöbb magánhangzó van, és azt, amiben a legkevesebb mássalhangzó!

**34. Milyen szerepe van az élőlényeknek a táplálkozási láncban?
Keresd meg az egybeírt szókapcsolatok határát!
Írd be őket a táblázatba!**

elsődlegesfogyasztómásodlagosfogyasztóharmadlagosfogyasztótermelőszervezetlebontószervezetfogyasztószervezet

2+3 szótagos	3+3 szótagos	4+3 szótagos

Az egyik oszlop üresen maradt, rajzolj bele egy élőlényt, ami termelő szervezetnek számít!

35. Írd a -ban/-ben toldalék megfelelő alakját a szavakhoz! Írd a vonalra azt az alakot, amit többször használtál!

környezet _____ kapcsolat _____ csapadék _____ szél _____
hatás _____ szervezet _____ fogyasztó _____

36. Írd a -hoz/-hez/-höz toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!

társulás _____ zsákmány _____ ragadozó _____ tényező _____
tágtűrésű _____ lebontó _____ versengés _____ termelő _____

Melyik alakból van a legkevesebb? Írj vele még egy szót!

37. Írd az -on/-en/-ön/-n toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!

egyedszám _____ életfeltétel _____ együttélés _____
asztalközösség _____ csúcsragadozó _____ nedvességkedvelő _____
tápláléklánc _____ tűrőképesség _____ fennmaradás _____

Melyik alakból nem lett egy se? Írj néhány szót vele!

38. Töltsd ki a táblázatot a szöveg alapján a kiemelt részekkel!

Az **élettelen környezet** szerves anyagokból a **termelők** építenek szerves anyagot. A termelőket fogyasztják el az **elsődleges fogyasztók**. Az elsődleges fogyasztókat megeszik a **másodlagos fogyasztók**. A **harmadlagos fogyasztók** megeszik a másodlagos fogyasztókat. Mind a fogyasztók, mind a termelők elpusztulnak egyszer, a bennük található szerves anyagokat pedig a **lebontók** bontják le szerves anyagokká, ami az élettelen környezet része lesz. És újra elkezdődik a körforgás.

39. Kösd össze nyilakkal az élőlényeket, amelyek táplálékláncot alkotnak! Három táplálékláncot is találsz! Keresd meg mind!

40. Melyik élőlény mit eszik meg? Írd le a táplálékláncokat!

A diót megeszi az

Handwriting practice lines for the answer to question 40.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében. uni-miskolc.hu

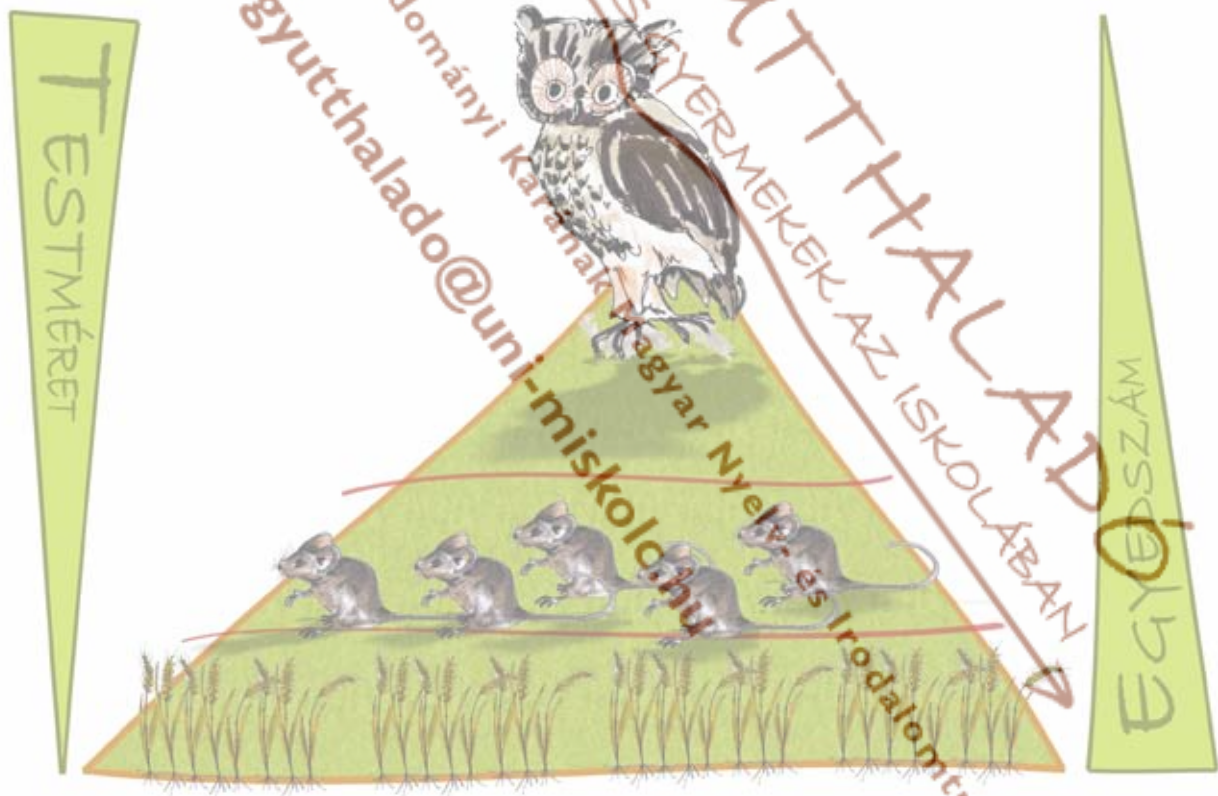
**41. Nézd meg a táplálkozási piramist!
Egészítsd ki a mondatokat a rajz szerint!**

A _____ megeszi az _____, amelyek megeszik a _____.

A _____ a termelők, az egerek az elsődleges _____, a _____ pedig a _____.

Bármelyik elhullása esetén a _____ bontják le szervesanyagokká.

A táplálékpíramis alján van a _____ egyedszám, az élőlények száma a piramis csúcsa felé _____, viszont ezzel szemben a testméretük _____.

42. Rajzolj egy mesterséges életközösséget!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

AZ ÉLŐLÉNYEK RENDSZEREZÉSE

🐾 A RENDSZEREZÉS

🐾 A SEJTMAGNÉLKÜLIEK
ÉS A SEJTMAGVAS EGYSEJTŰEK

🐾 A GOMBÁK

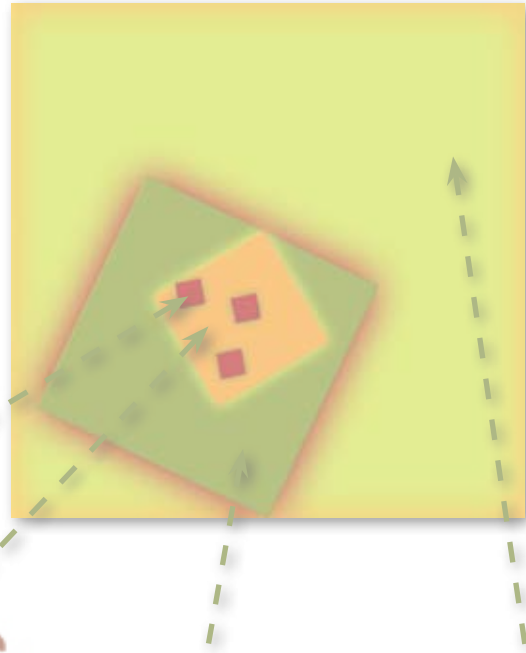
EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

1. Olvasd el a szöveget!

Az élőlények rendszerezését, csoportosítását rendszertannak hívjuk. Minden élőlénynek kettős neve van: egy nemzetségnév és egy fajnév alkotja. A rendszertan kategóriákra épül, alapkategóriája a **FAJ**. A fajok között vannak egymással közeli kapcsolatban állók, ezek a rokon fajok. A fajok **OSZTÁLY**okat alkotnak, az osztályok pedig **TÖRZSEK**be tartoznak. Ezek a törzsek alkotják az **ORSZÁG**okat, ilyen például az állatok országa, a növények országa, a gombák országa.

2. Írd a vonalakra a fenti szöveg alapján a megfelelő rendszertani kategóriák nevét!

---

3. Másold le azt a mondatot, amelyik a legtöbb szóból áll!

---

4. Hány darab összetett szó van a szövegben? Van olyan, ami három tagból áll? Ismersz olyan összetett szót, ami legalább négy tagból áll? Írd le!

---

5. Húzd alá a szöveg igéit! Írd le őket felszólító módban!

---

6. Keresz három birtokos szerkezetet a szövegben (valaminek a valamije, valami valamije)! Hogyan mondják ezt az anyanyelveden?

Magyar	Ugyanez az anyanyelveden

7. Egészítsd ki a mondatokat!

Ha a baktériumnak gömb alakja van, gömb alakú baktériumnak hívjuk.

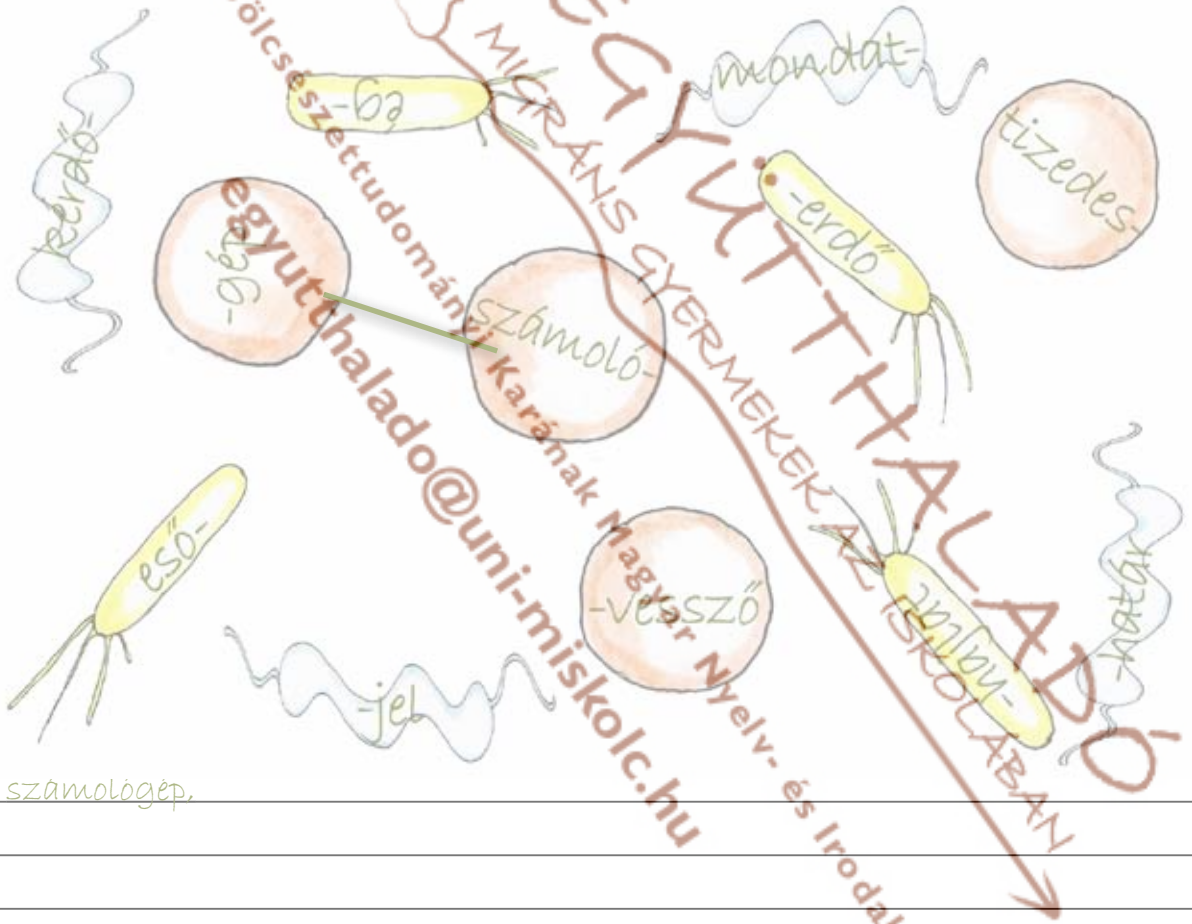
Ha a baktériumnak pálcika alakja van, _____
baktériumnak hívjuk.

Ha a baktériumnak csavar alakja van, _____
baktériumnak hívjuk.

A labda is gömb alakú tárgy, mert _____.

A gyufa is pálcika alakú tárgy, mert _____.

8. A baktériumok osztódnak. Írd le, milyen összetett szavak voltak az eredeti baktériumokban!

számlológép,
_____
_____
_____

9. Melyik baktérium melyik tantárgy szavait rejti?

A _____ alakú baktériumokban a _____ szavai vannak.

A _____ alakú baktériumokban a _____ szavai vannak.

A _____ alakú baktériumokban a _____ szavai vannak.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

10. Mindegyik baktériumon egy szót látsz. Mindegyik szónak van egy párja. Írj mondatot a szópárokkal!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézetében.

A hét a prímszámok közé tartozik.

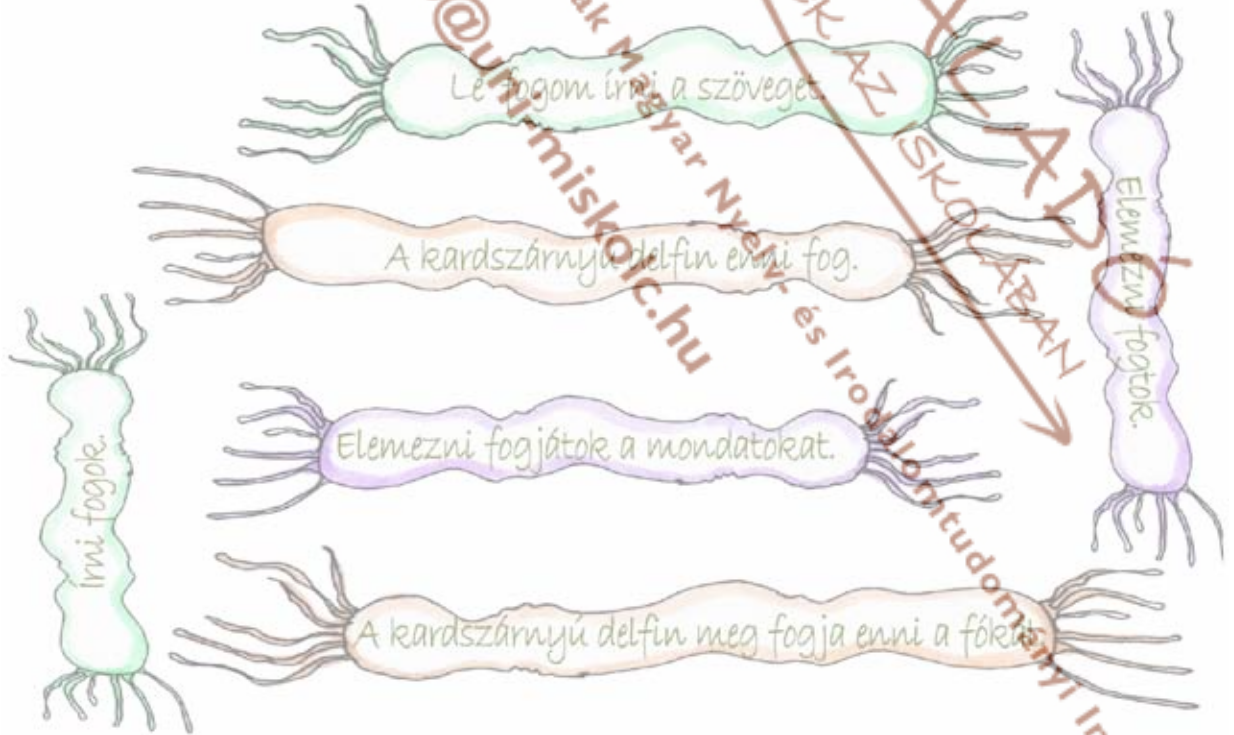

---

11. Minden baktériumban van egy mondat. Kösd össze azokat a mondatokat, amelyek ugyanabban a személyben ragozzák az igét!

együttműködés az iskolában
 Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézetében.
 egyuttthalo@uni-miskolc.hu
 Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

12. Írj mondatpárokat a ragozási sor azon alakjaival, amelyek az előző feladatban nem szerepelnek! (Segítségül: én, te, ő, mi, ti, ők.)

---

13. Egészítsd ki az összetett szavakat a meghatározások alapján!

A sejt magja = sejt mag

A sejt fala = sejt _____

A sejt plazmája = sejt _____

A sejt hártyája = sejt _____

14. Keresd meg és rajzold körbe az amóbat! Magas magánhangzók alkotják, a sejtmagja pedig hosszú magánhangzókból áll!

Á	B	D	R	H	E	F	Y	E	L	K	X	M	U	G	B	Á	V	K	R	F	L	D	B	Ú	Y	G	B	A	T
Á	N	G	B	Á	R	L	D	N	H	J	Ó	R	C	L	N	Ú	Z	G	Ú	J	F	Á	C	F	M	C	B	O	H
R	Z	C	H	R	N	N	N	A	Z	F	Ú	O	K	Ó	D	V	K	A	N	R	S	S	H	M	P	L	A	A	Y
Ó	D	Ú	V	R	Á	K	Z	P	A	B	D	X	D	S	B	F	B	S	Ó	O	G	S	R	F	Á	F	Ú	A	
Á	M	N	O	D	A	F	B	I	A	Ó	Z	U	C	Ü	H	D	U	O	G	D	G	E	H	U	A	Z	J	P	K
Ú	Ó	L	Z	R	H	Y	U	I	H	Ü	M	N	G	I	Ö	M	C	Y	R	Ü	I	Ö	Á	N	Ó	Á	B	R	G
B	Á	V	B	L	M	S	N	I	S	M	I	N	P	E	K	K	Z	E	Z	Ü	B	B	D	D	G	M	F	V	T
Ú	B	Ú	A	K	J	R	L	E	N	R	R	Ö	I	I	Ö	Ö	I	I	Ü	Ü	C	Á	J	N	B	O	Y	Z	Z
A	G	P	O	G	N	P	S	X	I	Ü	Ö	E	E	Ö	Ü	Ü	Ö	I	I	Ö	E	X	S	J	R	O	K	U	
B	K	H	Ó	T	S	Á	B	M	N	Z	I	I	Ö	Ö	É	I	Ö	I	E	Ö	Ü	I	L	H	J	H	D	A	Ó
C	P	C	A	K	B	S	Ú	B	G	Z	E	I	É	Ü	Í	Ö	E	E	Z	X	C	Á	D	B	S	B	N	N	R
B	A	Z	P	R	O	N	H	S	Z	Z	E	E	I	E	Ü	I	E	Ü	Ö	X	Z	C	U	Á	G	O	Ú	F	R
H	Á	Ó	T	B	R	S	E	I	Ü	Ü	Ö	Ü	Ö	Ü	E	Ö	K	G	I	D	Z	H	U	B	M	O	P	Ó	G
K	C	O	U	B	S	N	P	G	I	A	A	I	J	P	I	C	M	G	E	B	Á	Ú	Y	J	Ó	Ú	C	Á	S
D	V	C	Z	X	Á	H	Y	Y	D	A	N	I	G	S	Ü	Ö	P	F	U	D	S	O	F	B	Y	G	H	C	J
Ó	Z	J	Ú	X	M	Ó	J	Z	Z	J	Ü	Ö	M	H	B	E	C	M	D	R	R	N	Ú	L	G	P	H	O	K
C	N	V	B	V	H	R	J	S	G	H	G	Á	H	R	I	I	L	K	L	G	Á	B	A	U	H	X	J	T	K
P	D	F	Á	B	U	D	C	D	O	N	F	O	C	Ú	M	A	M	B	F	Ó	F	K	Z	G	Ú	X	H	J	Ú

15. Olvasd össze balról jobbra és fentről lefelé haladva a piros betűket! Írd le, mit tudtál meg az amóbáról!

Az amóba egy egysejtű _____

---

16. Olvasd el a szöveget! Húzd alá a főnévi igeneveket!

A gombák törzsébe a kalapos gombák is beletartoznak. Ezek az élőlények se nem állatok, se nem növények. Rendszertani besorolásuk alapján a gombák országába soroljuk őket. Testüket mindenütt ugyanolyan gombafonalak szövédéke alkotja, ezért teleptestűeknek hívjuk őket. A termőtestet többnyire tönkre és kalapra lehet tagolni. Fontos számukra a nedvesség. Vannak ehető és mérgező gombák, a mérgező gomba akár halált is okozhat! Sok ehető gombának van mérgező párja, amely az ehető gombára nagyon hasonlít. Ez azért rossz, mert könnyű összetéveszteni őket egymással, tehát oda kell figyelni a gombaszedéskor!

17. Ragozd a főnévi igeneveket!

- E/1 tagolnom _____
- E/2 _____
- E/3 _____
- T/1 _____ figyelniük
- T/2 _____
- T/3 _____ összetéveszteniük

18. Figyeld meg és folytasd!

Péter figyel. Péternek figyelnie kell. Én figyelek. Nekem figyelnem kell.

- E/1 Nekem _____ figyelnem _____ kell.
- E/2 _____ _____ kell.
- E/3 _____ _____ kell.
- T/1 _____ _____ kell.
- T/2 _____ _____ kell.
- T/3 _____ _____ kell.

19. Pótold a hiányzó betűket! Írd le a szavakat **NAGYBETŰKSEL!** go_ba, zu_mó, éles_tő, kal_p, tön_, gal_ér

_____

20. Húzd alá a magánhangzókat a 16. feladat szövegében a második sorban! Írj szavakat, amik ilyen magánhangzókkal kezdődnek!

---

21. Olvasd el a mondatokat! Egészítsd ki a rajzot!

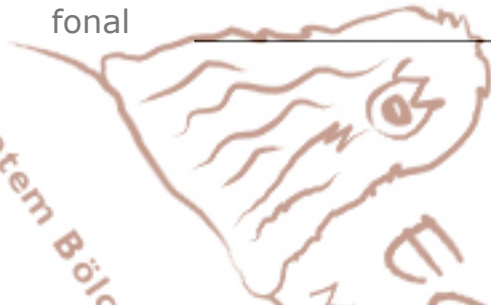
Kócos mellett van egy gomba. A gomba mellett van egy alma. Az alma mellett van egy vakondtúrás. Kócos fölött süt a nap. Kócos alatt ül a vakond.

22. Párosítsd a szavak elejét és végét! Írd le az egyszerű szavakat **NAGYBETŰVEL**, az összetett szavakat **kisbetűvel**!

spó	dék	_____
gomba	gomba	_____
szöve	kor	_____
penész	ra	_____
bocs	fonal	_____

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

AZ ÉLŐLÉNYEK RENDSZEREZÉSE

🐾 A NÖVÉNYEK

🐾 AZ ÁLLATOK

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

A NÖVÉNYEK

1. Olvasd el a szöveget!

A növények termelő szervezetek. Mindegyikükre jellemző a zöld színtest, amely nélkül nem tudnának szerves anyagból szerves anyagot termelni.

A moszatok, a mohák és a harasztok virágtalan növények. A moszatok általában a tengerekben élnek, telepes növények. A mohák már szárazföldi növények, de nedves helyeken élnek.

A harasztok az elsők a száras, leveles és gyökeres növények között. A harasztok törzsébe tartoznak a páfrányok.

2. Töltsd ki a táblázatot a szöveg azon szavaival, amelyek illenek valamelyik oszlopba a toldalékuk szerint!

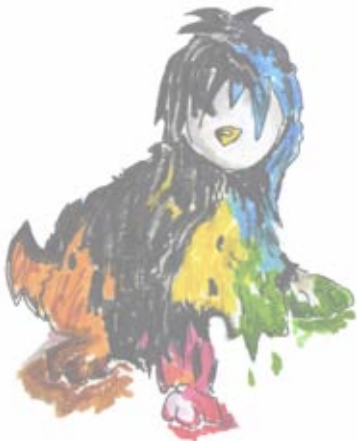
virágos	van virága	virágtalan	nincs virága

3. Kócos kiborította a festékeket. Kösd össze a moszatokat a hozzájuk illő színnel!

barnamoszatok törzse

vörösmoszatok törzse

zöldmoszatok törzse

Készült a Miskolc Báb- és Puppépszínház és a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

4. Karikázd be a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

sárgarépa

zuzmó

kaktusz

zsiráf

Írd le a megfejtést anyanyelveden! _____

Írd le a fenti szavak közül azokat, amikben kétjegyű mássalhangzó van! _____

5. Húzd alá a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

moha

páfrány

haraszt

rózsa

Írd ki a fenti szavakból a hosszú magánhangzókat!

Írj mindegyikkel egy új szót is! _____

6. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a többi közé?harasztok
törzsevörösmoszatok
törzsefenyőfa
törzsemohák
törzseÍrd ki a fenti szavak közül az összetett szavakat!
Mely szavakból jöttek létre? Írj velük egy jövő idejű mondatot!**7. Olvasd el a szöveget! Egészítsd ki a mondatokat!**

A fejlettebb növények közé a nyitvatermőket és a zárvatermőket soroljuk. A többi növényhez képest új szervük a virág, amiben magkezdemény van. A nyitvatermők és zárvatermők magokkal szaporodnak. Ha a növénynek zárt magháza, akkor zárvatermő növénynek hívjuk. Ha a növénynek nincs magháza, akkor nyitvatermő növénynek hívjuk. A nyitvatermő növényeknek nincs termésük, a szél terjeszti a magokat. A zárvatermők a legfejlettebb növények.

A _____ és _____ fejlett növények.

Fejlettebbek, mint a _____ vagy _____.

A _____ nincs magházuk.

A _____ zárt magháza védi a magkezdeményt.

A _____ nek nincs termésük.

A _____ nem a legfejlettebb növények.

A legfejlettebb növények a _____.

8. Olvasd el a szöveget! Kösd össze a rajzokat a szókapcsolatokkal!

Az egyszikű növénynek egy sziklevele van. Szára nem ágazik el, levele mellékeres, az erek egymással párhuzamosan futnak. Gyökerei egyforma mellégyökerek, mellégyökérzetet alkotnak.

A kétszikű növénynek két sziklevele van. Szára elágazik, levele főeres, az erek nem párhuzamosak egymással, behálózzák a levelet. A kétszikű növénynek egy vastag főgyökere van, ami az oldalgyökerekkel főgyökérzetet alkot.

egyszikű növény

kétszikű növény

9. Rajzolj egy egyszikű és egy kétszikű növényt!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
 egyutthalado@uni-miskolc.hu
 MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

10. Tegyel ✗ jelet a hamis, ✓ jelet az igaz állítások mellé!

Kócos nem egyszikű, hanem kétszikű növény.

Az egyszikű növénynek két sziklevele van.

A háromszikű növénynek három sziklevele van.

A kétszikű növény levelén nem párhuzamosak az erek.

Az egyforma mellégyökerek mellégyökérzetet alkotnak.

Az egyszikű növények osztálya a zárvatermők törzsébe tartozik.

Az egyszikű növényeknek nincs szükségük sajtra és joghurtra.

11. Fogalmazz át egy hamis állítást igazzá!

---

12. Másold le a 8. feladat szövegéből azt a mondatot, amelyik a legtöbb szóból áll! Karikázd be benne a toldalékokat!

Írj egy mondatot az egyik toldalékkal!

Készült a Miskolc Egyetem Bölcsészettudományi Karjának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
 egyuttthado@uni-miskolc.hu
 EGYÜTTTALADÓ
 MISKOLC
 AZ ISKOLÁBAN

AZ ÁLLATOK

13. Keresd meg az egybeírt mondatokban a szavak határát! Írd le a mondatokat!

Abolygónalegtöbbfajazállatokországábantálálható.

Az állatok fogyasztó szervezetek.

Az állatok mindig többsejtűek.

Milliónál több állatfajt ismerünk.

---

14. Olvasd el a szöveget! Válaszolj a kérdésekre!

A szivacsok vízben, helyhez kötötten élnek. Testükön sok apró likacs (=lyuk) van, a víz átáramlik ezeken. Jellemző képviselőjük a mosdószivacs. Nem egyesével élnek, hanem telepet alkotnak.

Tudnak úszni a szivacsok? _____

Miből van sok a testükön? _____

Mit alkot a sok együtt élő szivacs? _____

---

15. Olvasd el a szöveget! Válaszolj a kérdésre!

A csalánozók törzsében ragadozó állatok vannak. Nevüket a csalánsejtekről kapták, amikkel megbénítják zsákmányukat. Jellemző képviselőjük a medúza.

A csalán egy csípős növény. Fogalmazd meg, vajon mi köze lehet a csalánozókhöz és a csalánsejthez?

Készült a **Állati**

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

És

Iskola

16. Olvasd el a szöveget!

A gyűrűsféregek bőrizomtömlővel mozognak, jellegzetes féregmozgásuk van. Nevük a testüket felépítő gyűrűkből, szelvényekből ered. Többnyire bőrükön át lélegeznek, táplálékukat a kétnyílású bélcsatornában emésztik meg. Szaporodásuk petékkel történik.

A földigiliszta a talajban él, és főleg korhadékot eszik, a pióca pedig vízi állat, vért szív, vagyis élősködő.

Fogalmazd át a fenti szöveg első három sorát! A gyűrűsféregek helyett csak a földigilisztáról szóljon, és legyen múlt idejű!

---

17. Másold le a 16. feladat szövegéből a többes számú főneveket!

---

18. Karikázd be a szövegben a hosszú magánhangzókat! Írj olyan szavakat, amik ezekkel a magánhangzókkal kezdődnek!

---

19. Nézd meg a szöveg szavait!

Írd le, melyik ige végződik **v** betűre: _____

Írd le, melyik igében van **sz** betű: _____

Írd le, melyik összetett szóban van két darab **g** betű: _____

20. Írd le a szövegből azokat a főneveket, amelyek nem összetett szavak!

---

21. Add össze a mondatokat! Írd le a két mondat tartalmát egyetlen mondatban!

A csiga a puhatestűek törzsébe tartozik. + A kagyló a puhatestűek törzsébe tartozik. =

A csiga és a kagyló a puhatestűek törzsébe tartozik.

A csigának nincs belső váza. + A kagylónak nincs belső váza. =

A csigának külső meszes váza van. + A kagylónak külső meszes váza van. =

A csigának zsigerzacskója van, és petével szaporodik.

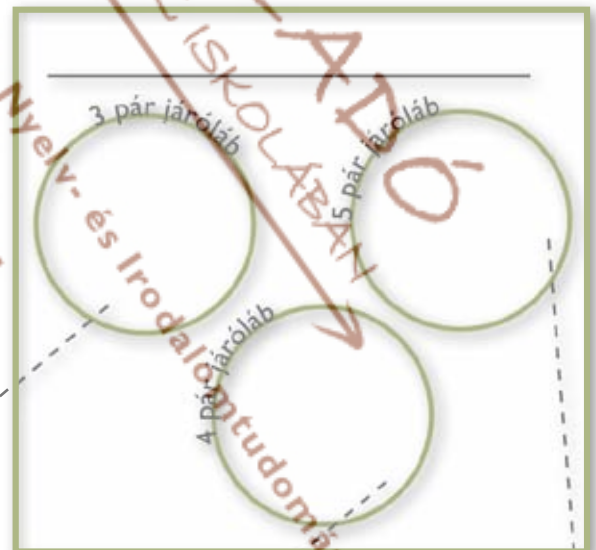
+ A kagylónak zsigerzacskója van, és petével szaporodik. =

A csigának van egy köpeny nevű szerve, ami egy bőrredő.

+ A kagylónak van egy köpeny nevű belső szerve, ami egy bőrredő. =

22. Olvasd el a szöveget! Pótold a hiányzó névelőket (a, az, egy)!

___ pókszabásúak, ___ rákok és ___ rovarok egyaránt ___ ízeltlábúak törzsébe tartoznak. ___ ízeltlábúak többen vannak, mint ___ összes többi állat együttesen. Légcsövekkel vagy kopolyával lélegeznek. Nevüket ízekből (=részekből) álló lábukról kapták. ___ rovaroknak három pár ízelt lába van, ___ pókszabásúaknak négy pár járólába, ___ tízlábú rákoknak 5 pár, ebből ___ pár ollóban végződik, ___ pár pedig karmokban. Mindhárom osztály petével szaporodik.

23. Töltsd ki a halmazokat a szöveg alapján! Írj a körökbe egy-egy állatot is!

_____

 24. Karikázd be a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

rákok   páfrányok   rovarok   pókok

Karikázd be azt a szót, amelyikben kétjegyű mássalhangzó van! Írj új szót ezzel a mássalhangzóval! _____

 25. Másold le a fenti szavakat ábécérendben!

_____

 26. Húzd alá a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

pókszabásúak   ízeltlábúak   rovarok   rákok

Melyik szóban vannak magas magánhangzók? Írj velük egy-egy új szót is! _____

 27. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a többi közé?

keresztespók   madárpók   kullancs   szitakötő

Keress a fenti szavakban mássalhangzókat, amik egymás mellett állnak! Írj olyan szavakat, amelyekben ugyanezek a mássalhangzók állnak egymás mellett!

_____

_____

 28. Másold le az előző feladat összetett szavait fordított ábécérendben! A legutolsó betűjükkal kezd a besorolást!

_____

 29. Számolj! Írd le a végeredményt anyanyelveden is!

Hány lába van összesen Kócosnak és két póknak? _____

Hány járólába van három póknak, egy tízlábú ráknak, egy légynek és egy szúnyognak? _____

Hány pár lába van két póknak, egy ráknak és két pár katicabogárnak?

_____

30. Olvasd el a szöveget! Egészítsd ki az igék végét!

A gerincesek belső vázát a gerinc és a hozzá kapcsolódó csontok alkot____. A gerincoszlop a hátoldalukon van. Kopolytúval vagy tüdővel lélegez____, megtaláljuk őket vízben, szárazföldön, levegőben egyaránt. Idegrendszerüket az agyvelő és a gerincvelő alkot____.

A halak osztályába tartozó állatok mind a vízben él____. Áramvonalas testüket úszókkal mozgat____, a lesüllyedés és felemelkedés az úszóhólyag segítségével történik.

A kétéltűek életük elején vízben él____, felnőtt állatként vízben és szárazföldön is. A halak mindig kopolytúval lélegez____, a kétéltűek lárvaként kopolytúval, később tüdővel és bőrön át. A legismertebb kétéltűek a békák.

31. Írj a szöveg alapján kérdéseket a válaszokhoz!

- _____?
- Nem, külső vázuk az ízeltlábúaknak van. A gerinceseknek belső vázuk van!
- _____?
- Vagy kopolytúval, vagy tüdővel lélegeznek.
- _____?
- Vízben, levegőben és a szárazföldön egyaránt!
- _____?
- A halak csak a vízben tudnak élni!
- _____?
- Nem, ők csak lárvaként élnek a vízben, utána már a szárazföldön is élhetnek!
- _____?
- Nem, a békák a kétéltűek osztályába tartoznak.

32. Keresd ki a **Hol?** kérdésre válaszoló szavakat a szövegből! Másold le őket! (Elég mindegyiket egyszer leírni!)

vízben

---

33. Írd át az előző feladat szavait! Válaszoljanak a Honnan? és Hová? kérdésre!

Honnan?	Hová?
vízből	

34. Tagold a mondatokat szavakra! Írd le szóközzel a mondatokat!

Ahüllőkmelegkedvelőállatok.

Alegtöbbhüllőragadozóállat.

Ahüllőktojásokkal szaporodnak.

Atojásoknak lágyahéjavgymeszesek.

Atojásokat napmelegékköltik.

Akígyókakrokodilokateknősökagyíkokmind ahüllőkosztályába tartoznak.

---

35. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat alapján!

Mit esznek a hüllők? _____

Milyen hőmérsékletet kedvelnek a hüllők? _____

Hogyan szaporodnak a hüllők? _____

A hüllők maguk költik ki a tojásokat? _____

---

36. Egészítsd ki a mondatokat! Segít a zöld színű szöveg!

Ennek a madárnak szárnya van. Annak a madárnak szárnya van. Minden madárnak szárnya van. A madaraknak szárnyuk van.

🐾 Ennek a _____ toll borítja a testét. Annak a madárnak _____ . Minden madárnak _____ . A madaraknak _____ van.

🐾 Ennek a madárnak _____ . _____ csőre van. Minden madárnak _____ . A madaraknak _____ van.

🐾 Ez a madár _____ . _____ tojással szaporodik. _____ tojással szaporodik. A madarak _____ .

37. Olvasd el a szöveget! Válaszolj a kérdésekre!

A legfejlettebb állatok az emlősök. Állandó a testhőmérsékletük, általában négy végtagjuk van. Fejlett érzékszervek és fejlett idegrendszer jellemzik az emlősállatokat. Vannak növényevők, vannak húsevők és mindenevők is. Az emlősök fogazata különböző fajtájú fogakból áll, a fogak fajtája a tápláléktól függ. Utódjaik legtöbbször az anyaméhben fejlődnek, és eleve születnek. A felnőtt állat tejjel táplálja a kicsinyét. Ez a tej az emlőkben termelődik. Az emlőről kapta a nevét az emlősök osztálya.

Milyen az emlősök testhőmérséklete? _____

Mivel táplálkoznak az emlősök? _____

Hol fejlődnek az emlősök utódjai? _____

Miről kapta nevét az emlősök osztálya? _____

38. Mivel lehet táplálni az állatokat?

tej^{jel} _____ hús _____ fű _____ sajt _____ máj _____ gyümölcs(!) _____

39. Mit esznek az állatok?

tej^{et} _____ hús _____ fű(!) _____ sajt _____ máj _____ gyümölcs _____

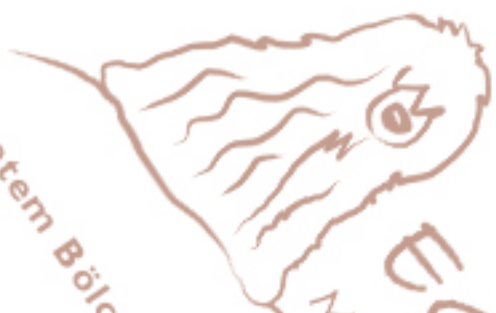

Készült a Miskolci Egyetem

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

és Irodalomtudományi Intézetében.

AZ EMBERI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE

🐾 AZ EMBERI TEST SZERVEZŐDÉSE

🐾 AZ EMBERI BŐR

🐾 A MOZGÁS

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

AZ EMBERI TEST SZERVEZŐDÉSE

1. Olvasd el a szöveget! Írd a százalékos arányokat az ábrára!

Az emberi test hasonló anyagokból épül fel, mint a többi élőlény. Mintegy 60% vizet, 5% egyéb szervetlen anyagot és 35% szerves vegyületet tartalmaz. A szerves vegyületek főként fehérjék, zsírok és szénhidrátok.

Testünk nagyjából szimmetrikus, két részre tudjuk osztani. Így két nagyjából azonos bal és jobb oldalt kapunk. Ezt a szimmetriát kétoldali szimmetriának nevezzük.

2. Melyik szóban van a legtöbb betű? A te anyanyelvedben is vannak hosszú szavak? Írj le néhányat! Írd le azt is, mit jelentenek!

---

3. Jelöld a rajzokon a kétoldali szimmetriát! Rajzold meg a szimmetria tengelyét!

4. Egészítsd ki a mondatokat! Hogyan szimmetrikus az ember?

Van egy bal fülem és egy jobb fülem is.

Van egy jobb szemed és _____ is.

Van egy bal lába és _____ is.

Van jobb kezünk és _____ is.

Van bal oldalatok és _____ is.

Van jobb térdük és _____ is.

5. Másold le a szavakat **kisbetűvel** és **NAGYBETŰvel** is!

vér sejt izom szerv szövet szervezet szerves szervetlen

---

6. Bontsd szavakra a mondatokat!

Testünk aprórészei sejtek.

Hihetetlenül sok sejtből áll szervezetünk.

Aszövetek hasonló alakú és felépítésű sejtekből állnak.

Aszövetek szerveket alkotnak.

Aszervek alakja és felépítése jellegzetes.

Aszervek szorosan együttműködéses szervrendszert alkot.

A sejtek szövetek szervek szervrendszere szervezetünk különböző szintjei.

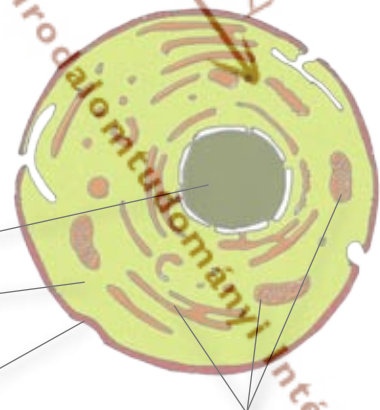

---

7. Olvasd el a szöveget, és egészítsd ki a rajzot a sejt részeivel!

A sejhártya körülveszi a sejtet, elszigeteli, de össze is köti a környezetével. A sejhártyán belül sejtplazma található. A sejtplazmában sejt szervecskék vannak. A sejt közepén található a sejtmagot. Ebben van az örökítő anyag, a DNS.

Készült a Miskolci Egyetem Biológiai Intézetében.

gyutthalado@uni-miskolc.hu

MIKOLCI EGYETEM
KARÁNAK MAGYAR NYELVES IRODALMI INTÉZETÉBEN.

11. Írd le az összetett szavakat!

hám +		= hámszövet
kötő +		=
támasztó +		=
ín +		=
zsír +		=
porc +		=
izom +		=

12. Írd le az összetett szavakat!

sima +	+ szövet	=
sima +	+ sejt	=
szív +	+ szövet	=
szív +	+ sejt	=

13. Figyeld meg! Folytasd a ragozást és a szóképzést!

A porcszövet támaszt. } A porcszövet és a csontszövet támasztanak,
 A csontszövet támaszt. } vagyis a feladatuk a támasztás.

A porcszövet merevít. }
 A csontszövet merevít. }

A porcszövet szilárdít. }
 A csontszövet szilárdít. }

14. Írd az -ás/-és képző helyes alakját az igékhez!

szigetel   borít   termel   kiválaszt   érzékel   kiszárad   gyullad

szigetelés

_____

_____

Melyik alakot írtad le többször? _____

AZ EMBERI BŐR

15. Keresd meg az egybeírt szavak határát! Írd le őket kisbetűvel és NAGYBETŰVEL is!

hámirhabőrverejtkmirigyizomvér

---

16. Írj három fenti szóval egy-egy mondatot!

---

17. Olvasd el a szöveget! Húzd alá a -t betűre végződő szavakat!

A bőr a külvilágot és a belső szervezetet választja el egymástól. Óv a káros hatásoktól, véd a kiszáradástól, a káros sugaraktól. A bőr nem engedi bejutni a szervezetbe a kórokozókat. Ha a bőr folytonossága megszakad, seb keletkezik. Gyakori sérülés az égés és a forrázás is. Az ilyen sérülést hideg vízzel kell locsolni.

18. Toldalékokat láatsz a fenti szövegből. Melyik mondat toldalékait? Írd le a mondatot!

-t, -t, -ja, -tól

---

19. Melyik szó tárgy a mondatban a szöveg aláhúzott szavai közül? Ami tárgy a szövegben, azt írd le a tárgyragja nélkül!

külvilág

---

23. Segíts Yinnek és Kamaunak befejezni a magyar mondatokat!

Az én bőrszín^{em} sárga. Az én pigment^{jeim} sárga bőrt hoztak létre.

Az te bőrszín _____ fekete. Az te pigment _____ vannak a legtöbbben.

Az ő bőrszín _____ fehér. Az ő pigment _____ vannak a legkevesebben.

A mi bőrszín _____ fekete. A mi pigment _____ sötétté teszik a bőrt.

A ti bőrszín _____ sárga. A ti pigment _____ nincsenek nagyon sokan.

Az ők bőrszín _____ fehér. Az ők pigment _____ a miénkhez képest igen kevesen vannak.

24. Írd le a 21. feladat szövegéből a 4. mondatot jövő időben! Milyen időben van az eredeti mondat?

---

25. Tegyel **x** jelet a hamis, **✓** jelet az igaz állítások mellé!

Az irha a bőr hám alatti része.

A bőrkeményedéstől a szőrtüsző kék vagy barnásfehér színű lesz.

Az verejtékmirigy váladéka a verejték.

Körmünket különböző színű festékanyagok alkotják.

A bőrünkön található szőrszálak csontjainkból nőnek ki.

A MOZGÁS

26. Írd le a mondatokat a kifejejtett szóközzel!

Az ember mozgás csontok izületek és izmok segítségével történik.

Testünk csontvázunk tartja.

Nagyon sok fajta méretű és alakú csontunk van.

---

27. Nézd meg a csontvázat! Olvasd el a csontok nevét! Karikázd be bennük a hosszú magánhangzókat!

28. Melyik kétjegyű mássalhangzó szerepel a rajzon a legtöbbször (=sokkal többször a többinél)? Hány darab van belőle?

_____

_____

29. Melyik kétjegyű mássalhangzó szerepel a rajzon a legkevesebbszer (=kevesebb esetben, mint a többi)? Hány darab van belőle?

_____

_____

30. Hány darab összetett szó van a rajzon?

_____

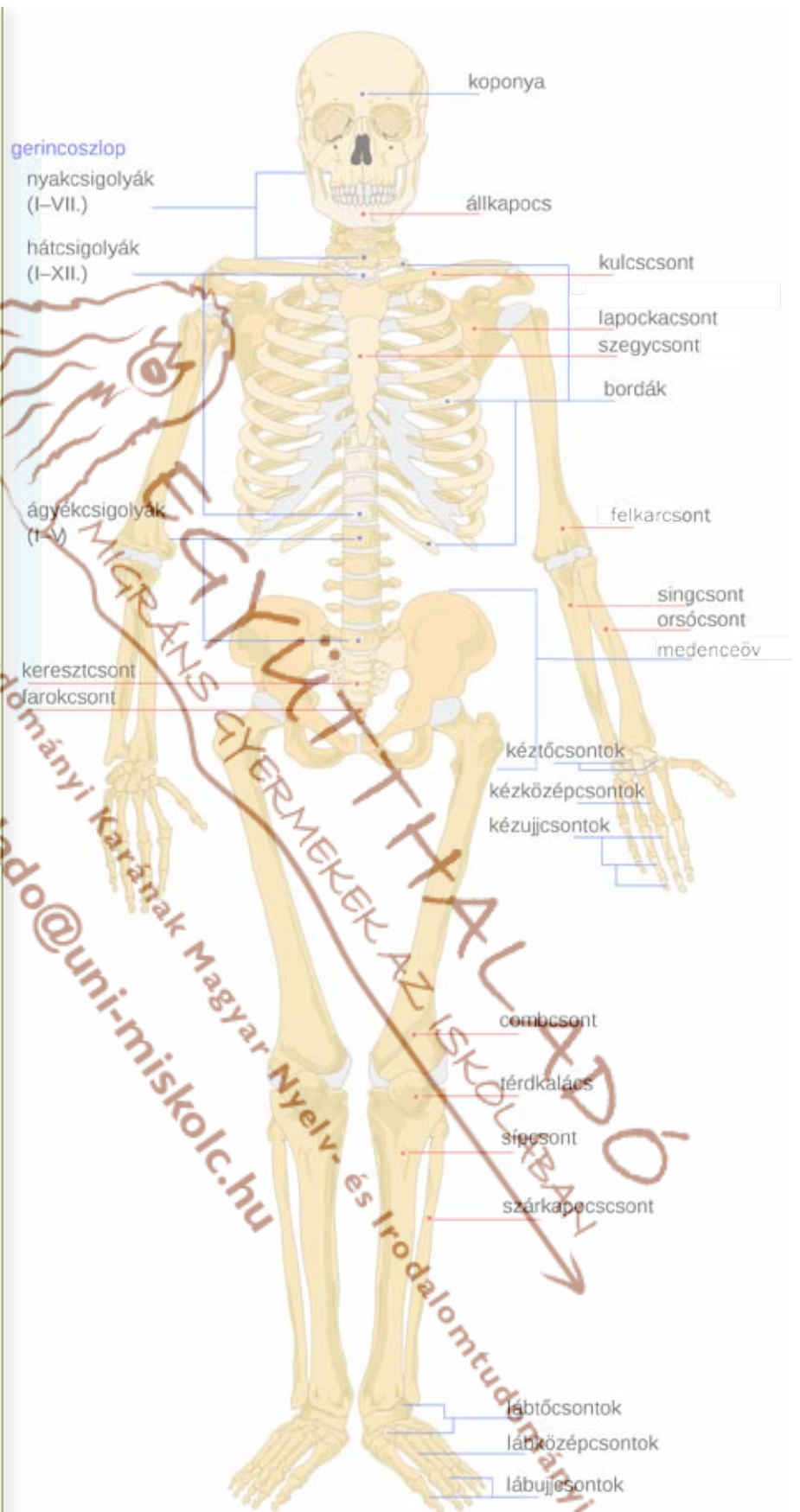
_____

31. Hány darab többszörös összetélt tudsz összeszámolni a rajzon?

_____

_____

32. A képen egy röntgenkép van.
A térdeket látod rajta. Másold ide a
csontok nevét az előző oldalról!

---

33. Írd be a szavak hiányzó betűit!
Írd le őket ábécérendben!

c__ont, ko__onya, csuk__ó, bór__a, bok__, mel__kas, csi__olya

---

---

34. Írd le az összetett szavakat!

csont	hártya	csípő	ízület
	velő	térd	
	repedés	boka	
	törés	csukló	

csonthártya.

---

35. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a többi közé?

ízület   borda   térd   porc   jaguár

---

36. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a sorba?

vállízület   rossz ízű lett   csuklóízület   csípőízület

---

37. Húzd át a kakukktojást! Miért nem illik a többi közé?

bokasüllyedés   gerincferdülés   csontritkulás   medencecsont

---

---

38. Pótold a hiányzó toldalékokat!

A koponya arckoponyá_____ és agykoponyá_____ áll.

A csigolyák_____ csigolyalyuk van, a gerinccsatorna az egymás alatti csigolyalyuk_____ jön létre.

Az agyvelő a koponyá_____ helyezkedik el.

Az ember felső végtag_____ kar_____, az alsó végtag_____ láb_____ hívjuk.

A kéz és az alkar a csuklóízület_____ kapcsolódnak egymás_____.

A tömör csontállomány_____ sárga csontvelő_____ találunk, a szivacsos csontállomány pedig vörös csontvelő_____ tartalmaz.

A vörös csontvelő legfőbb feladat_____ a vérképzést tekintjük.

Az izomműködés_____ energiá_____ van szükség.

Ezt az energiá_____ a tápanyagok lebontásá_____ szerzi meg az ember szervezet_____.

Az izom izomrostkötegek_____ áll, az izomrostkötegek_____ pedig izomrostok alkotják.

39. Pótold a hiányzó sorszámneveket!

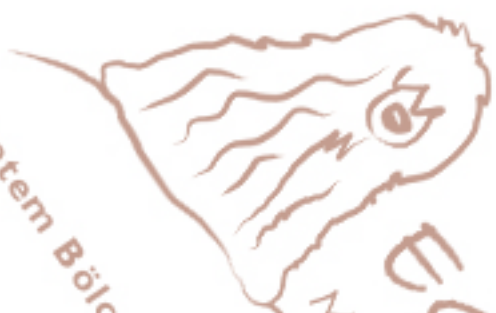
Az _____ ujjperc és a _____ ujjperc között a második ujjperc van.

A harmadik és a tizedik csigolya között van a _____, az _____, a _____, a _____, a _____ és a _____ csigolya.

A _____ csigolya a tizenötödik csigolya előtt, a _____ csigolya a tizennyolcadik után van.

A _____ csigolya a huszonegyedik és a huszonharmadik csigolya között van.

Készült a Miskolci Egyetem

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

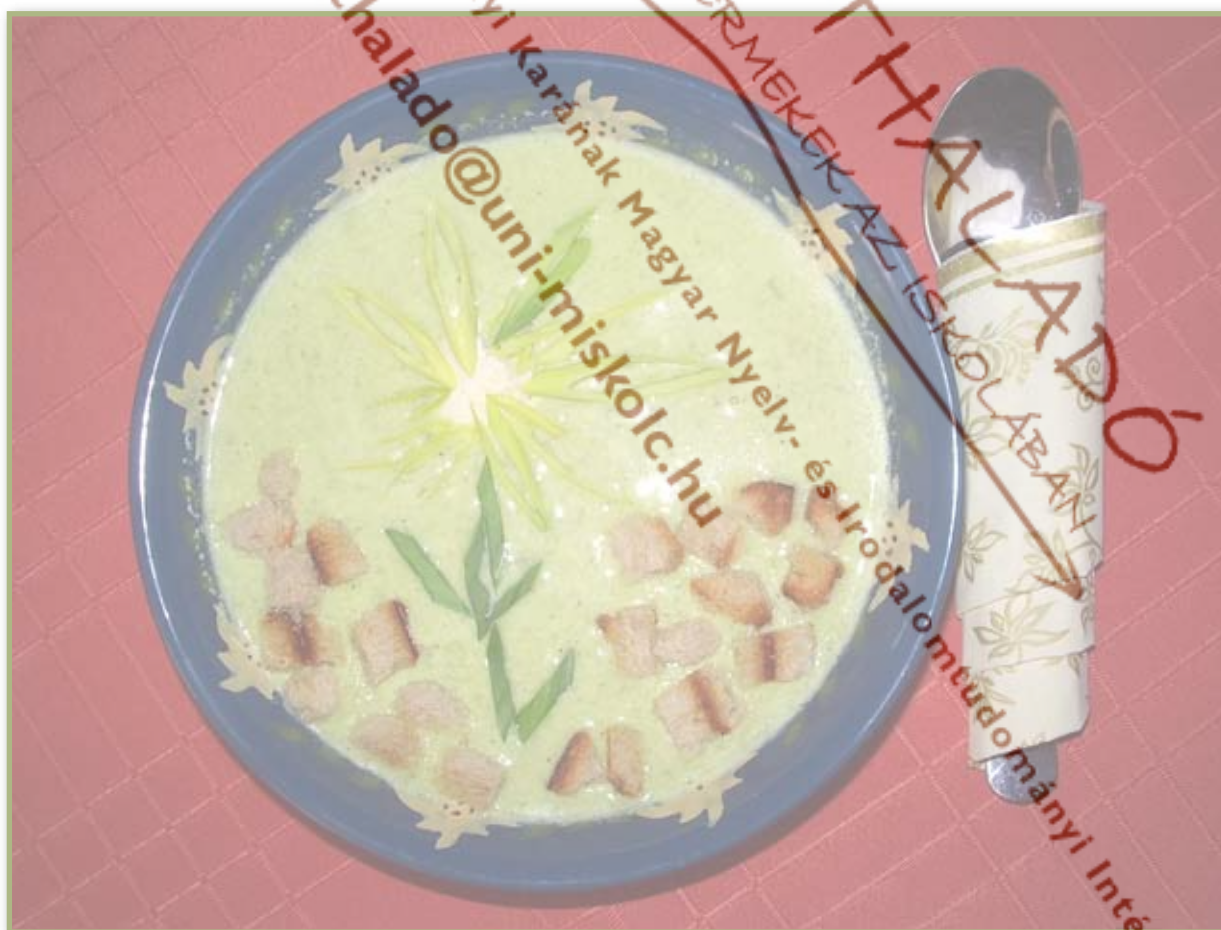
AZ EMBERI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE

🐾 A TÁPLÁLKOZÁS

🐾 A LÉGZÉS

🐾 A KERINGÉS

🐾 A KIVÁLASZTÁS

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

egyutthalado@uni-miskolc.hu

MIGRÁNS GYERMEKEK

AZ ISKOLÁBAN

EGYÜTTTARTALADÓ

Intézetében.

A TÁPLÁLKOZÁS

**1. Keresd meg az egybeírt szavak határát!
Írd be őket a táblázatba!**

olajzsírfehérjevitamincukorszénhidrát

Egy szótagos	Két szótagos	Három szótagos

**2. Keresd meg az egybeírt szavak határát!
Írd be őket a táblázatba!**

táplálkozásharapásrágásnyelésemésztésfelszívódás

Két szótagos	Három szótagos	Négy szótagos

3. Keresd meg a négy darab egybeírt összetett szó határát! Mikor lépnek kapcsolatba a táplálékkal? Írd le őket ennek sorrendjében!

gyomornedvszájüregvastagbélnyelőcső

1. _____ 2. _____
3. _____ 4. _____

4. Írj az -ás/-és képzős szavak igéivel mondatot!

harapás   rágás   nyelés   emésztés   felszívódás

Kócos nem harap, csak ugat.

_____

_____

_____

_____

5. Keresd meg a vitaminok között a kakukktojást! Írd le, miért éppen az a hibás!

A-vitamin

D-vitamin

B₁₂-vitamin

W-vitamin

C-vitamin

---

6. Miben van C-vitamin? Írj néhány táplálékot, amiben ilyen vitamint találhatunk!

A citromban.

---

7. Kösd össze nyíllal a táplálék feldolgozásának állomásait!

vastagbél

garat

gyomor

végbél

szájüreg

nyelőcső

vékonybél

8. A táplálkozással kapcsolatos mondatokkal baj van: összekeveredtek a toldalékok! Javítsd ki a hibás szavakat, írd le őket a helyes végződéssel!

Fogunkkal leharapjuk a falatot. Rágás után a szájhoz a nyelőcsőre át kerül az étel a gyomorban. Azt emésztés a vékonybélkor folytatódik a máj és a hasnyálmirigy segítségével. Ezután a táplálék a vastagbélből kerül, ahol víz és ásványi anyagok szívódnak fel belőle. Ami marad, az kerül a végbélben, s széklet formájára távozik a szervezetről.

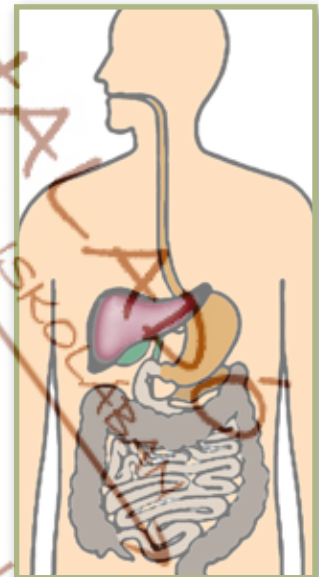

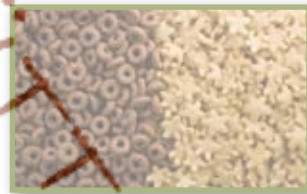

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Intézetének Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

9. Válogasd ki az egészséges ennivalók képét! Húzd át az egészségtelenek képét!

Készült a

10. Egészséges vagy egészségtelen? Pótold a szavak hiányzó részét!

A narancs és az eper egészség_____.

A sok sütemény és csokoládé egészség_____.

A friss borsó, a sárgarépa, a karalábé fogyasztása egészség_____.

11. Írd le, miért egészségtelen a túl zsíros életek gyakori fogyasztása! Mit érdemes helyettük enni?

MISKOLCI SZÜLT HALADÓ
 egyutthalan@uni-miskolc.hu
 KARMOK MAGYAR NYELV ÉS IRODALMTUDOMÁNYI INTÉZETÉBEN

12. Folytasd a ragozást!

én rágok (egyet)   én rágom (azt)   én nyelek (egyet)   én nyelem (azt)

---

13. Válaszolj a **Mit? kérdésre a megadott szavakkal!**

szénhidrát, zsír, vitamin, rost, fehérje, epe, gyomor, bél, cukor

---

---

14. Karikázd be az előző feladatban a kétjegyű mássalhangzókat!

15. Írd a **-hoz/-hez/-höz toldalék megfelelő alakját a 13. feladat szavaihoz!**

---

16. Melyik alakból nem lett egy se? Írj vele egy mondatot, amiben egy gyümölcs is szerepel!

---

17. Írd az **-on/-en/-ön/-n toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!**

nyelőcső, tápcsatorna, epehólyag, fogkő, vakbél, gyomormedv, szájüreg

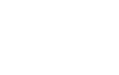
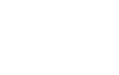

Készült a Miskolci Egészségtudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.
 EGYÜTTTARTALÓDÓ
 MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
 Együttműködés@uni-miskolc.hu

A LÉGZÉS

18. Másold le az alábbi szavakat!

gége, hörgő, tüdő, belégzés, kilégzés, köhögés

Húzd alá azokat a szavakat, melyekben mássalhangzó-torlódás van! Írj egy mondatot az egyikkel!

---

19. Kösd össze az összetett szavak tagjait! Írd le a szavakat!

hang

hólyag

lég

cseré

orr

szalag

gáz

üreg

légző

rendszer

Számozd meg az összetett szavakat az ábécérend szerint!

20. Keresd meg az egybeírt mondatokban a szavak határát!

Légzésközbenoxigénjutatüdőbe.

Ezazoxigénkellaszervezetbenazenergiaelőállításához.

---

21. Keresd meg az egybeírt mondatokban a szavak határát!

Alégzőrendszernagyfontosrészeasokléghólyag.

Aléghólyagokfalánkeresztüljutazoxigénahajszálerekbe.

---

22. Keresd meg az egybeírt mondatokban a szavak határát!

Kilégzésünkésbelégzésünkfolyamánarekeszizomésamellhártyasegítikalégzést. Magyarországonidőnkéntmindenfelnőttnekelkelljárniatüdőszűrésre.

**23. Olvasd el a szöveget!
Jelöld a rajzon a hiányzó neveket!**

Miután a levegő elhagyta az orrüregénát a géget, a légcsőbe kerül. A légcső vége főhörgők formájában elágazik, ezek a főhörgők előbb hörgők, majd hörgőcskék lesznek, egyre több van belőlük, végül a hörgőcskék végén léghólyagok sorakoznak. A léghólyag feladata a gázcsere, vagyis az oxigén és a szén-dioxid kicserélése. A kilégzés és belégzés folyamán a levegő mindig ezt az utat járja be, vagyis a légzőrendszer elejétől annak végéig jut.

1.

2.

3.

24. Írj a toldalékok mellé olyan szót a szövegből, amelyik után állhatnak! Írd le a szót és a toldalékot egyben is!

-ről, -hez, -kor, -val, -ben, -ből, -tól, -re, -nak, -n, -en, -et, -ot, -t

Levegőről

---

25. Írd le a fenti szöveg két mondatát múlt időben!

---

26. Írd le a fenti szöveg két mondatát jövő időben!

---

27. Pótold a mondatok hiányzó részét!

Minél többet sportolunk, annál _____ léghólyag vesz részt a légzésben.
Minél több a környezetszennyező anyag a levegőben, annál _____ a hurutos megbetegedés, a légúti betegség.

Minél több a szennyező anyag a levegőben, annál _____ az egészséges légút.

Minél több a dohányfüst, annál _____ a légzés a nemdohányzók számára is.

Írj te is egy ilyen mondatot!

A KERINGÉS

28. Másold le a keringéssel kapcsolatos szavakat ábécérendben!

keringés, vér, ér, szív, pitvar, kamra, billentyű, pulzus, vércsoport

---

Melyik szóban van a legtöbb mássalhangzó? Írj három olyan szót, amelyekben ugyanannyi mássalhangzó van!

Hosszú vagy rövid magánhangzóból van több összesen a szavakban?

Készült a Miskolci Egészségügyi Karának Magyar Nyelvi és Irodalomtudományi Intézetében.

 29. Pótold a hiányzó szóközöket! Írd le a mondatokat!

Testünkmindegyikébenvérvagygyulladásokfolyik.
 Avéranyagokszállításamegvédakórokozótól.

---

 30. Bontsd az egybeírt mondatokat szavakra!

Vérünkfolyékonszövetamiakórokozótólisvéd.
 Averőeretmásnévenartériánakvagyütőérnekhívjuk.
 Agyűjtőeretvénaakvagyvisszérnekhívjuk.

---

 31. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat alapján!

Mitől véd a vér? _____

Mi az artéria másik neve? _____

Hogyan hívjuk másképpen a visszert? _____

---

 32. Tagold a mondatok szavait a hiányzó szóközők pótlásával!

Avértöbbmintfelétavérplazmánakhívottfolyadékalkotja.
 Avérplazmábanvannakafehérvérsejtekvérlemezkekésvörösvérsejtek.
 Afalósejtekafehérvérsejtekközé tartoznakésbekebelezikakórokozót.

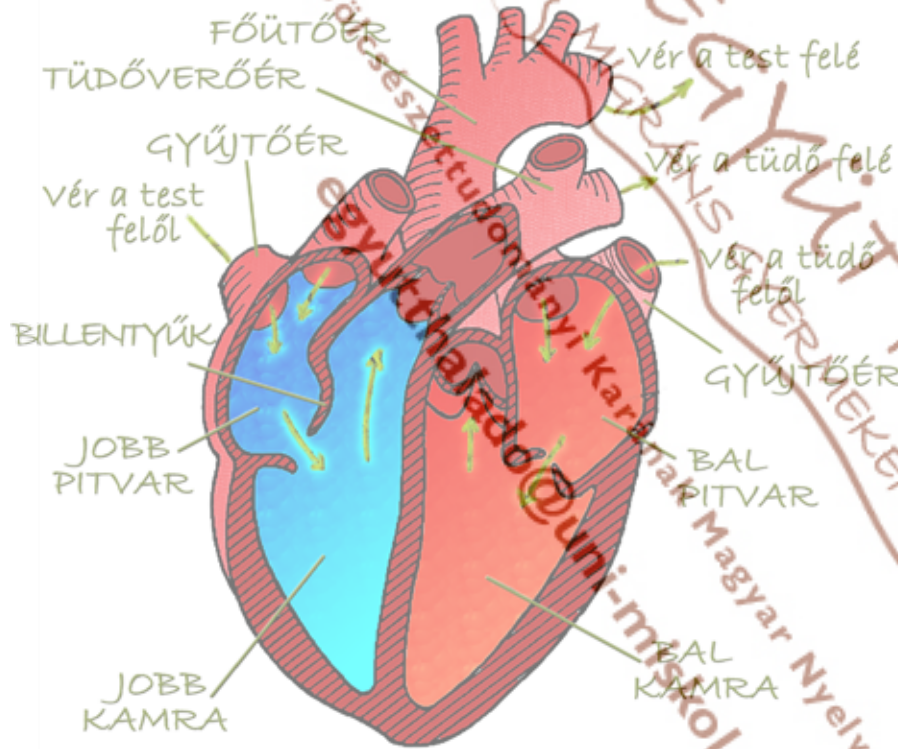
33. Válaszolj a kérdésekre az előző feladat alapján!

Mennyi vérplazma van a vérben? _____

Milyen vérszettek vannak a vérben? _____

Mit csinálnak a falósejtek? _____

34. Nézd meg a vér keringését és a szív működését a rajzon! Egészítsd ki a mondatokat a rajz alapján!

A szívben négy üreg van, a jobb _____ és a jobb _____ a jobb oldalán, a

és _____ a bal oldalán.

A test felől a vér a _____ érkezik, ahonnan a

_____ jut. Innen a _____ felé távozik a szívből.

A tüdő felől a vér a _____ érkezik, ahonnan a

keresztül a főverőérbe kerül. A _____ a test felé szállítja a vért, a _____ pedig a tüdő felé. A billentyűk arra szolgálnak, hogy a keringés közben a _____ ne tudjon visszafelé folyni.

35. Másold le a rajzról a szív négy üregének nevét!

_____

_____

Készült a Miskolci Egészségtudományi Kar Általános Orvostudományi Intézetében.

36. Töltsd ki a táblázatot az előző oldal rajza alapján!

Honnan?	Hol?	Hová?
	A jobb pitvarban.	
A tüdő felől.		
		A főütőérbe.
A jobb pitvarból.		
		A tüdőverőérbe.

37. Tegyel jelet a hamis, jelet az igaz állítások mellé! Másolj le egy igaz állítást!

A szív keringés közben áthalad a véren.

A szív fontos helyet foglal el a keringési rendszerben.

A szív üregeit kamrának és pitvarnak hívjuk.

Vérünk piros színű szövet, ami az erekben folyik.

Az emberek szív nélkül képesek a víz alatt levegőt venni.

---

38. Tegyel jelet a hamis, jelet az igaz állítások mellé!

A szív a jobb pitvar része.

A gyűjtőér vagy véna a testből a szív felé szállítja a vért.

A magas vérnyomás és a magas vérzsírszint egészségtelen dolog.

A koszorúér a koszorú körül helyezkedik el.

A pitvar és a kamra között sorompó van.

39. Tegyel jelet a hamis, jelet az igaz állítások mellé!

Szívdobogásunk nem más, mint amikor a szívünk elernyedés és összehúzódás közben vért pumpál szervezetünkbe.

A szív koszorúereinek elzáródását influenzának hívjuk.

Az érlemeszesedést a mészkőhegységek okozzák, ezért a természetjárás egészségtelen tevékenység.

A nyirokkeringés a vérkeringéshez hasonlóan fontos része a keringésnek.

A cukorbetegség oka az, hogy a falósejtek túl sok csokoládét és édességet falnak.

A KIVÁLASZTÁS

**40. Húzd alá a kakukktojást!
Miért az nem illik a sorba?**

vese vadmacska vizelet kiválasztás

**41. Húzd alá a kakukktojást!
Miért az nem illik a sorba?**

kiválasztás kiürítés kiszáradás kitin

---

42. Olvasd el a szöveget, és írd le, miket számoztunk meg a rajzon!

A kiválasztás során a vérünkben lévő bomlástermékek és felesleges anyagok kiürülnek. Testünkben két bab alakú szerv található: ezeket vesének hívjuk. A vesében a kéregállományt, a velőállományt és a vesemedencét különítjük el. Vizeletünk kiválasztása a vesékben történik a gyűjtőerek és verőerek elágazásánál lévő hajszálerek között. A vizelet a vesemedencében gyűlik össze, majd a húgyvezetéken át a húgyhólyagba kerül. A húgyhólyagból a húgycsövön keresztül kiürül a szervezetből.

1. _____ 2. _____ 3. _____

43. Keresd meg a fenti szövegben a szavakat! Karikázd be a főneveket! Tegyéél csillagot az ígék mögé!

kiválasztás k _____ k _____ v _____ k
v _____ t t _____ b s _____ v
h _____ n k _____ k h _____ k

**44. Keresd meg a szöveg Hol? kérdésre válaszoló szavait!
Alakítsd át a toldalékukat úgy, hogy a Hová? kérdésre feleljenek!**

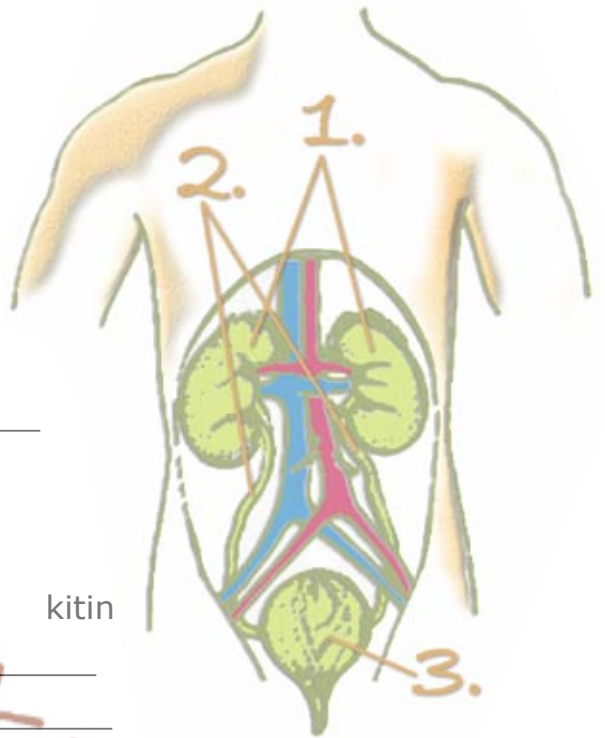

---

45. Húzd alá a kakuktkojást! Miért az nem illik a sorba?

húgyvezetékünk   vizeletünk   fekszünk   húgycsovünk

---

46. Egészítsd ki a táblázatot a képzett alakokkal!

Mit teszek vele?	Mi történik vele?	Ami történik, az nem más, mint:	
kiürít	kiürül	kiürítés	kiürülés
	kipusztul		kiszorulás
		építés	
szilárdít		újrahasznosítás	

47. Keress a 42. feladat szövegében:

többes számú főnevet: _____

tárgyragos alakot: _____

birtokos személyjeles szót: _____

T/3. személyű igét: _____

T/1. személyű igét: _____

melléknevet: _____

48. Másold le a 42. feladat szövegéből azokat a szavakat, amelyekben egynél több kétjegyű mássalhangzó van!

---

49. Javítsd ki a hibás mondatokat!

A vesének két fő része van: a vesekéreg, a vesevelő és a vesemedence.

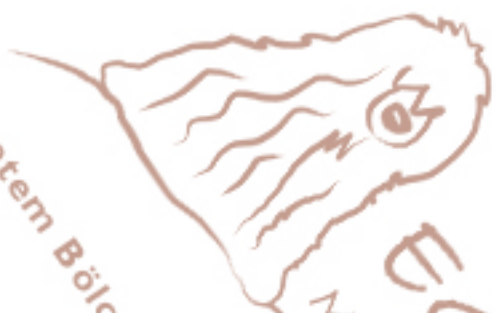
A vizelet a húgyhólyagban gyűlik össze, onnan pedig a vesemedencébe kerül a húgycsovön át.

Készült a Miskolci Egyetem

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

és Irodalomtudományi Intézetében.

AZ EMBERI SZERVEZET FELÉPÍTÉSE ÉS MŰKÖDÉSE

🐾 A SZAPORODÁS

🐾 AZ EMBER EGYEDFEJLŐDÉSE

🐾 IDEGI ÉS HORMONÁLIS SZABÁLYOZÁS

EGYÜTT HALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi

Intézetében.

A SZAPORODÁS

1. Olvasd el a szöveget!

A szaporodás biztosítja egy faj továbbélését. A szaporodás szervei a nemi szervek. A nemi szervekkel tudnak a szülők szaporodni, utódokat létrehozni. Az emberi faj esetében két nemet találunk: férfiak és nők alkotják. A férfiak és nők nemi szervei különböznek: más a felépítésük és a működésük. Ezt a különbséget elsődleges nemi jellegnek nevezik. A másodlagos nemi jelleget a férfi nemi hormonok és a női nemi hormonok okozzák.

2. Válaszolj a kérdésekre!

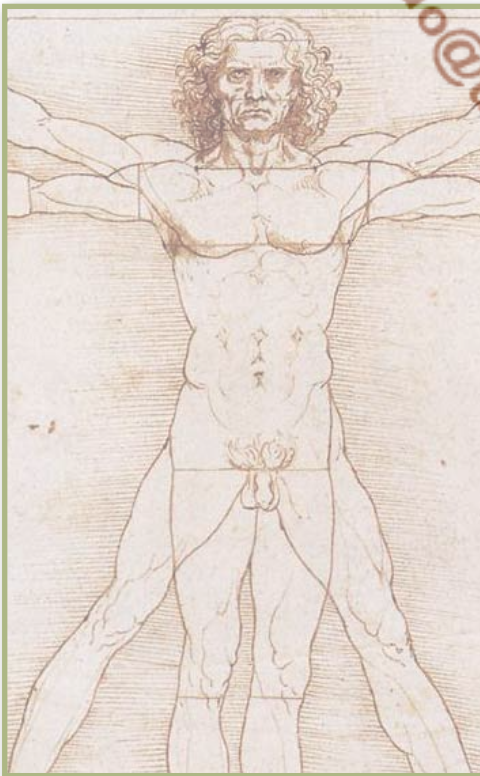
Mi biztosítja a fajok fennmaradását? _____

Hogy hívjuk az emberi faj két nemét? _____

Mik a nemi szervek? _____

Mik okozzák a másodlagos nemi jelleget? _____

3. Karikázd be a férfi és nő közötti elsődleges nemi jelleg különbségét a képeken!

4. Nőkre vagy férfiakra igaz? Írd az előző oldalon a képek közé a másodlagos nemi jelleg tulajdonságainak számát!

1. Gyengébb izomzat és csontozat.	2. Gömbölyűbb formájú test.
3. Dúsabb és erősebb szőrzet.	4. Keskenyebb váll.
5. Erőteljes testalkat.	6. Kevésbé fejlett emlő.
7. Szélesebb csípő.	8. Széles váll.
9. Fejlettebb emlők.	10. Keskeny csípő.

5. Pótdold a hiányzó betűket!

szapor__dás u__ód ho__mon her__ hüv__ly k__zösülés sze__ualitás

---

---

6. Olvasd el a szöveget! Mi a hímivarsejtek útjának helyes sorrendje? Másold le sorrendben a számozott mondatokat!

A hímivarsejtek a herezacskóban, a herében termelődnek. A herékből a mellékherékbe vándorolnak. Itt raktározza szervezetünk a hímivarsejteket. A magömlés során a hímivarsejtek az ondóvezetékbe kerülnek, ahová még az ondóhólyag váladéka is ömlik. Az ondó, vagyis az ondóhólyag váladékával összekeveredett hímivarsejtek tömege innen a húgycsőbe kerül, amelyen keresztül elhagyja a hímivesszőt.

1. A hímivarsejtek a mellékherében vannak. 2. A hímivarsejtek a húgycsőben vannak. 3. A hímivarsejtek az ondóvezetékben vannak. 4. A hímivarsejtek elhagyják a hímivesszőt. 5. A hímivarsejtek a herében vannak.

---

7. Másold le a 6. feladat első két mondatát!

---

11. Húzd alá a kakukktojást! Miért az nem illik a sorba?

közösülés   vedlés   terhesség   szeretkezés

---

12. Írd le az előző feladat szavait ábécérendben!

---

13. Karikázd be a kakukktojást! Miért az nem illik a többi közé?

petevezeték   petefészek   ondóvezeték   méhnyak

---

14. Húzd át a kakukktojást! Miért az nem függ össze a többi szóval?

hímivarsejtek   petesejtek   falósejtek   rosszat sejtek

---

15. Melyik hímivarsejthez melyik petesejt illik? Kösd össze nyíllal az összetett szavak előtagját és utótagját!

AZ EMBER EGYEDFEJLŐDÉSE

16. Írd a -ban/-ben toldalék megfelelő alakját a szavakhoz! Írd a vonalra azt az alakot, amit többször használtál!

fejlődés_____ változás_____ növekedés_____ szülés_____
 magzat_____ terhesség_____ halál_____

17. Írd a -hoz/-hez/-höz toldalék megfelelő alakját a szavakhoz!

magzatburok_____ méhlepény_____ köldökzsinór_____
 anyatej_____ ifjúkor_____ felnőttkor_____

18. Az egyik toldalékot nem kellett használni. Írj vele egy mondatot!

19. Olvasd el a szöveget!

A hímivarsejt és a petesejt összeolvadásával elkezdődik egy új élet. Ebben a pillanatban egy ember egyedfejlődése kezdődik. A megtermékenyült petesejt az első hetekben osztódik, közben beágyazódik a méh falába. A terhesség második szakaszában a minőségi változások, a harmadik szakaszában a mennyiségi változások uralkodnak. A terhesség vége felé a magzat egyre nagyobb, egyre kevesebb helye van a magzatvízben. Egyre több tápanyagra van szüksége, amit a köldökzsinóron keresztül kap meg a méhlepényből. A megtermékenyítés után 40 héttel már nem is érzi bent olyan jól magát, elindul felfedezni egy teljesen új világot. A születés pillanatában kikerül édesanyja méhéből, elvágják a köldökzsinórt is. Megkezdődik a baba méhen kívüli élete.

20. Húzd alá a szövegben a határozott névelőket! Karikázd be a határozatlan névelőket!

21. Keresd ki a szövegből a középfokú mellékneveket!

22. Írd le a 19. feladat középfokú mellékneveinek felsőfokú alakját!

23. Keresd meg a szövegben a mondatot, amelyben az alábbi toldalékok vannak! Másold le!

-re, -bb, -ra, -e, -t, -on, -ból.

---

24. Írd át az előző feladat mondatát! Legyen múlt idejű, és ikrekről szóljon (vagyis többes számú legyen a cselekvő)!

---

25. Kösd össze a fogalmakat a jelentésükkel!

köldökszínór

A női szervezet megtermékenyülés és születés közötti állapota.

egyedfejlődés

Az a folyadék, amely a méhben a magzatot veszi körül.

magzatvíz

A méhen belül a magzat ezen át kap tápanyagot.

terhesség

A megtermékenyülés és a halál közötti folyamat.

26. Az egyedfejlődés melyik szakaszát látod a fotókon? Kösd össze a szakasz nevét a képpel!

1. A méhen belüli szakasz

2. A méhen kívüli élet

27. Írd le a 19. feladat alapján, mi jellemzi az első szakaszt!

---

28. Írd le, hogy mi történik azon a képen, amelyik a méhen kívüli életet ábrázolja!

---

29. Pótold a hiányzó szóközöket!

Aszületéstől a halálig tart az egyed fejlődés második szakasza. _____

Életünk az öregedés után a halálunk zárjale. _____

30. Melyik volt az előző feladatban, a második mondatban a leghosszabb szó? Írj vele egy mondatot!

---

31. Pótold a hiányzó szóközöket!

Az ifjúkor 17 éves kortól 23 éves korig tart. _____

A serdülőkor gyermekek korután és a ifjúkor előtti van. _____

A méhen kívüli életben első az újszülöttkor. _____

A kisgyermek korután a gyermekkor következik. _____

Az ifjúkor után a felnőttkor jön, amit az öregkor követ. _____

Az újszülöttkor és a kisgyermekkor között van a csecsemőkor. _____

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

eszközthatalad@uni-miskolc.hu

ESZKÖZHATALADÓ

MHRÁNSZKY ERMEK AZ ISKOLÁBAN

35. Gyűjtsd ki a **lát** ige mindegyik alakját a szövegből!

---

36. Írj mondatokat a **hall** és a **tapint** igékkel ugyanabban a számban és személyben, mint amiben az előző feladat igéi állnak! (Például a **látja** alak helyett a **hallja** és **tapintja** igével kell mondatot írni.)

---

37. Másold le a **szavakat!**

idegszövet, idegrendszer, agyvelő, gerincvelő, szürkeállomány, fehérállomány

---

---

38. A gerincvelőben és az agyvelőben két állomány van. Milyen színűek? Húzd alá a nevüket!

feketeállomány szürkeállomány pirosállomány fehérállomány zöldállomány barnaállomány

39. A két állomány fordítva van az agyban és a gerincben. Egészítsd ki a mondatokat!

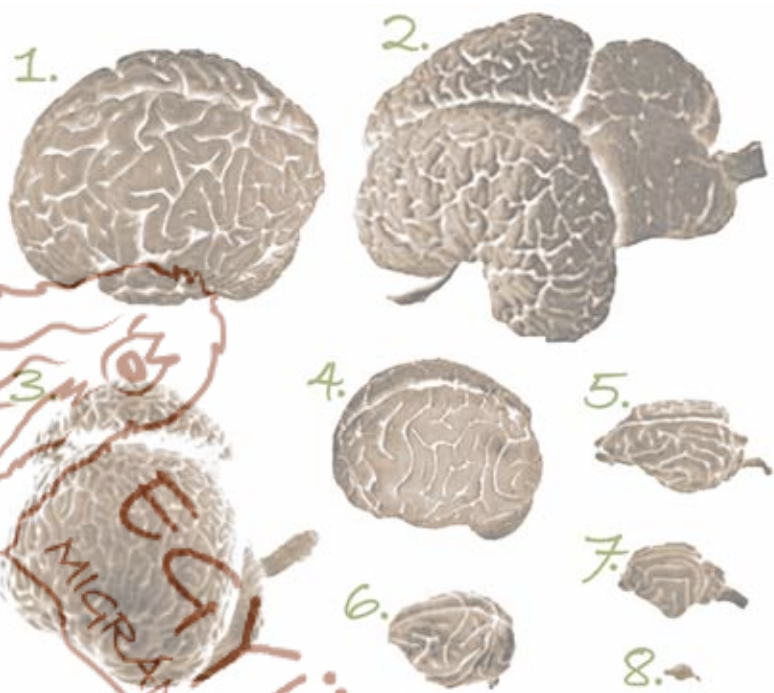
Az agyban a _____ állomány van kívül, a _____ állomány belül.

A gerincvelőben pedig a _____ állomány kívül van, míg a _____ állomány belül helyezkedik el.

egyuttartalodo@uni-miskolcnu
 Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

40. Olvasd el a szöveget! Írd az agyak mellé a képről a számukat!

Egy emberi agy:	
Egy egér agya:	
Egy delfin agya:	
Egy macska agya:	
Egy gorilla agya:	
Egy elefánt agya:	
Egy makákó agya:	
Egy kutya agya:	

A képen nyolc agyat látsz. Az egér agya kisebb, mint az összes többi agy. A gorilla agya a kép közepén van. Tőle jobbra a kutya agyát találod. A kutya agya alatt a macska agya, felette pedig az elefánt agya van. A bal alsó sarokban a delfin agyát látod, fölötté az emberi agyat helyeztük el. A delfin agyától jobbra, a kép alsó részén van egy kisebb méretű agy. Ez a makákó agya.

41. Egészítsd ki a mondatokat a 41. feladat képe szerint!

Az ötödik agy _____ a _____ nál és az _____ nél, de nagyobb, mint a _____ agy.
 A negyedik agy _____ van, mint a _____ agy, de lejjebb van a _____ agytól. Az első agy alatt a _____ van, a hetedik _____ pedig az ötödik.
 A hatodik agy _____ a harmadik és a _____ agy van.
 A második agy nincs a negyedik _____, és nincs az ötödik _____. Egyik agy sincs a többi agy _____ vagy a többi agy _____.

42. Írj te is ilyen mondatokat az előző oldal festékfoltjairól!

Készült a Miskolci Gyermek Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

43. Tegyel $\times$ jelet a hamis, $\checkmark$ jelet az igaz állítások mellé!

Kócosnak is van idegrendszere, sőt még agyveleje is.

Az agytörzs, a köztiagy, a kisagy és a nagyagy mind az agyvelő részei.

A vesekéreg, az agykéreg és a fák kérge mind kívül található.

Ahogy van agykéreg és agytörzs az agyban, úgy van vesekéreg és vesetörzs a vesében is.

Az agyban a fehérállomány van belül, a szürkeállomány kívül.

A gerincvelőben a fehérállomány van belül, a szürkeállomány kívül.

Az agyvelő az idegrendszer része.

A köztiagy a gerincvelő része.

A központi idegrendszer a központi pályaudvar része.

44. Egészítsd ki a mondatokat!

A vegetatív idegrendszer belső szerveink működését szabályoz_____.

A vegetatív idegrendszer felügyel_____ életfolyamataink_____.

Általában nem szerzünk tudomást_____ a vegetatív idegrendszer működés_____.

A vegetatív idegrendszer_____ kétféle idegrost_____ van.

A szimpatikus idegrost mozgósít_____, a paraszimpatikus idegrost tartalékol_____ szervezetünk erői_____.

Ha többnyire paraszimpatikus hatás érvényesül, az lelassít_____ a szervezet működését_____.

Ha többnyire szimpatikus hatás érvényesül, az felgyorsít_____ a szervezet működését_____.

45. Kócosnak is van vegetatív idegrendszere. Írd a képek alá, melyiken érvényesül több paraszimpatikus vagy több szimpatikus hatás!

_____

_____

49. Melyik szó kapcsolódik hallószervünkhöz? A többi miért nem kapcsolódik a halláshoz?

lócsont fülcsont halcsont hallócsont madárcsont madárpókcson pókcsont

---

---

50. Olvasd el a szöveget! Húzd alá a többes számú igéket! Írd le őket felszólító módban!

A halláskárosodás azt jelenti, hogy az ember nem hall rendesen. Minél nagyobb a halláskárosodásunk, annál kevesebbet hallunk. Ha nem teljes, de nagy a halláskárosodás, nagyothalásról beszélünk. Azt, aki egyáltalán nem hall, siketnek hívjuk. A siketség oka lehet halláskárosodás is, de lehet öröklött rendellenesség is a háttérben. A siketek jelnyelv segítségével kommunikálnak. Ezt a nyelvet nem a hallás, hanem a látás segítségével lehet használni.

---

51. Írj magyarázatot a szavakhoz!

halláskárosodás

---

fülkagyló

---

külső fül

---

52. A másik oldalon egy ábra van. Ilyet használnak a szem vizsgálatára. Olvasd el, majd írd le a rajta látható szöveget!

---

53. Az anyanyelvedben is vannak szólások és közmondások a szemről? Írj le néhányat magyarul!

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

$\frac{20}{200}$

A

$\frac{200 \text{ FT.}}{61 \text{ M}}$

1

$\frac{20}{100}$

H O

$\frac{100 \text{ FT.}}{30.5 \text{ M}}$

2

$\frac{20}{70}$

G Y Á

$\frac{70 \text{ FT.}}{21.3 \text{ M}}$

3

$\frac{20}{50}$

M O N D

$\frac{50 \text{ FT.}}{15.2 \text{ M}}$

4

$\frac{20}{40}$

Á S Í S T

$\frac{40 \text{ FT.}}{12.2 \text{ M}}$

5

$\frac{20}{30}$

A R T J A A

$\frac{30 \text{ FT.}}{9.14 \text{ M}}$

6

$\frac{20}{25}$

S Z E M A L É

$\frac{25 \text{ FT.}}{7.62 \text{ M}}$

7

$\frac{20}{20}$

L E K T Ü K R E

$\frac{20 \text{ FT.}}{6.10 \text{ M}}$

8

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

 54. Egészítsd ki a szavakat! Másold le őket NAGYBETŰvel!

látá__ s__em szem__olyó sze__üreg __zemháj szemle__cse

_____

_____

 55. Válogasd szét az 54. feladatból a szavak hangjait! Karikázd be a táblázatban a magas magánhangzókat!

Magánhangzók:

Mássalhangzók:

_____

_____

 56. Írd le a szemmel kezdődő szavakat vagy szókapcsolatokat! Írd Nagy Kezdőbetűvel azokat, amelyek a látószervvel kapcsolatosak!

-fog -ély -közti szög
-hég -pönt
-üreg -üveg
-golyó -ölcs
-esostoros -közti oldal

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

 57. Írd le a hártya utótagú összetett szavakat! Írd NAGYBETŰvel azokat, amelyek a látószervvel kapcsolatosak!

mell- kötő-
szaru- szűz-
úszó- dob-
szivárvány- ér-
ideg-

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

 58. Nézd meg a képet! Melyik piros kör a kisebb? Karikázd be!

 59. Kösd össze a két piros kör legalsó és legfelső részét! Párhuzamos a két vonal? Mit jelent ez, ha a körök méretére gondolunk?

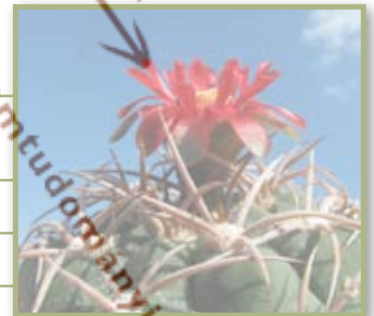
---

 60. Mi okozhatja ezt a jelenséget! Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

- a) A bal szemünk mindent kisebbnek lát, a bal kört pedig bal szemmel nézzük.
- b) A piros kör a nagy zöld körök között fél, ezért összehúzza magát.
- c) Optikai csalódás, az inger feldolgozása során a piros kör környezetének függvényében másnak látjuk a piros kör méretét is.

 61. Hogyan érezzük a szagokat? Mi a helyes sorrend? Számozd meg a mondatokat!

☐	A szaglóideged az agyad felé vezeti az ingerületet.
☐	A receptorok a szaglóhámokban működésbe lépnek, ingerület keletkezik.
☐	Az agyadban a szaglóközpontokban érzet keletkezik.
☐	Megszagolsz egy virágot, az illata inger számodra.

62. Írd le az előző feladatból a három szótagú szavakat! Írj egy mondatot, amelyben minimum két szó szerepel közülük!

---

63. Írd le 61. feladat mondatait E/1. személyű formában, múlt időben!

---

64. Írd le a 61. feladat mondatait T/3. személyű formában, jövő idejű igékkel!

Készült a Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi Karánál Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN
egyutthalado@uni-miskolc.hu

 65. Keresd meg a kakukktojást! Miért az nem illik a többi közé?

orr   fül   szem   nyelv   bőr   csont

---

 66. Húzd át a kakukktojást! Miért az nem illik a többi közé?

hanghullám   egyedszám   nagymamám   szaglóhám

 **67. Olvasd el a szöveget!
Írd le, hol melyik ízt érezzük!**

Nyelvünk nélkül nem éreznénk ízeket. De a nyelv más és más területe más és más ízre érzékeny. Nyelvünk hegye az édes ízre érzékeny, ezt a területet piros színnel látod a rajzon. Mellette zöld színű az a rész, amivel a sós ízt érezzük. Sárga színűre festették a savanyú ízt érző részeket. A nyelv hátsó részén pedig főleg a keserű ízeket érzed. Ezt a részt a rajzon lilára színezték.

 68. Gyűjtsd ki a szövegből azokat a szavakat, amelyek a Mit? kérdésre válaszolnak! Írd le a szövegből a négy szín nevét is úgy, hogy a Mit? kérdésre válaszoljon!

---

 69. Húzd alá a szövegben azokat a szavakat, amelyekben két hosszú magánhangzó van! Karikázd be azokat, amelyekben nincs rövid magánhangzó! Írd le azokat, amelyeket aláhúztál és be is karikáztál!

---

70. Írj kérdéseket, amelyekre felelnek a lenti válaszok!

- _____?
- A legnagyobb felületű érzékszervünk a bőrünk.
- _____?
- Ötfélét. Tapintóreceptort, nyomásreceptort, melegreceptort, hidegreceptort és fájdalomreceptort találunk benne.
- _____?
- A csökkenő hőmérsékletre érzékeny. Olyan, mint a melegreceptor, csak az az emelkedő hőmérsékletre érzékeny!
- _____?
- Akkor a fájdalomreceptorok csupasz idegvégződése azonnal jeleznek az agyunknak, hogy veszély van.

71. Pótold a hiányzó toldalékokat!

Az inzulin, az adrenalin, a nemi hormon mind-mind hormon_____.

A hormonok szerves vegyület_____.

A hormon belső elválasztású mirigyek váladéka, a mirigyből közvetlenül a testnedvek_____ kerül.

72. Pótold a hiányzó betűket! Másold le az i betűt tartalmazó szavakat!

hor__on   a__ren__lin   mi__igy   in__ulin

73. Pótold a hiányzó toldalékokat!

Az agyalapi mirigy hormonja_____ egy részé_____ serkentő hormonoknak nevez_____.

Ezek a hormon_____ szabályoz_____ más belső elválasztású mirigyek hormontermelés_____.

Az agyalapi mirigy szabályozza a mellékvesé_____, a pajzsmirigy_____, valamint petefészek és a here hormontermelés_____ is.

A vesé_____ velőállományá_____ termelődik az adrenalin, melynek működés_____ ugyanolyan, mint a szimpatikus idegrendszer_____.

A hasnyálmirigy nemcsak hasnyál_____ termel, hanem inzulin_____ is.

Ha a hasnyálmirigy inzulintermelés_____ csökken, az cukorbetegség_____ okozhat.

74. Írj az állítás elé egyest, ha csak Kócosra vonatkozik, kettest, ha csak a lányokra, x-et, ha mindegyükre, nullát, ha egyikükre se!

- Belső elválasztású mirigyei vannak.
- A gerincesek törzsébe tartozik.
- Egy rendszertani osztályba tartozik a grönlandi bálnával.
- Mellékeres levélerezete van, amely szövőmirigyet is rejt.
- A közösséges kullancson található kórokozó súlyos betegséget okozhat neki.
- A lábnyoma olyan, mint amit a lap alján láthasztt.
- Légzése tüdővel történik.
- Fogazata ragadozó állatra utal.
- Fogyasztó szervezet.
- A környezet szennyezése veszélyeztetheti az életét.
- Ujjlenyomata alkalmas az azonosítására.
- Szíve fontos a keringés folyamatában.
- A kiválasztás során vizeletet ürít.
- Oxigén nélkül képtelen életben maradni.

Készült a

Miskolci Egyetem

Bölcsészettudományi

MICRANS

EGYÜTTTALADÓ

Magyar Nyelvi és Irodalomtudományi Intézetében.

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEKEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ
MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

A FÉNYKÉPEK FORRÁSAI

A kiadvány készítése során interneten fellelhető jogdíjmentes, közkinccs (ún. Public Domain) fájlokat használtunk. Ezek a fájlok az alábbi oldalakról származnak:

- ❁ <http://www.public-domain-image.com>
- ❁ <http://www.copyright-free-images.com>
- ❁ <http://www.myfreedigitalphotos.com/>
- ❁ <http://www.publicdomainpictures.net>
- ❁ <http://pixabay.com>
- ❁ <http://www.bestphotos.us/>
- ❁ <http://www.nasa.gov/>
- ❁ <http://www.wpclipart.com/index.html>
- ❁ <http://www.media.nih.gov>
- ❁ <http://www.photolib.noaa.gov> – utóbbi részletezve:
  - **A pink vase sponge** – Dr. Anthony R. Picciolo, NOAA NODC
  - **Reef scene with fire coral (Millepora sp.) and mustard hill** – Thomas K. Gibson – Florida Keys National Marine Sanctuary
  - **Cubs stay with sedated polar bear - Ursus maritimus - mother during Outer Continental Shelf Environmental Assessment Program studies** – Captain Budd Christman, NOAA Corps
  - **Polar bear with cub on the ice in the Arctic Ocean north of western Russia** – Mike Dunn, NC State Museum of Natural Sciences
  - **Spotted seal - Phoca largha.** – Captain Budd Christman, NOAA Corps
  - **Kangaroo** – Dr. Dwayne Meadows, NOAA/NMFS/OPR
  - **King penguin** – Lieutenant Elizabeth Crapo, NOAA Corps
  - **Curious humpback whale inspecting diver** – Shannon Rankin, NOAA/NMFS/SWFSC
  - **Humpback whale feeding. Note baleen strainers** – Shannon Rankin, NOAA/NMFS/SWFSC
  - **A flotilla of killer whales or Orca on review.** – Courtesy of Dr. Brandon Southall, NMFS/OPR
  - **Courting dance of the blue-footed booby** – Lieutenant Elizabeth Crapo, NOAA Corps
  - **Whale and calf** – Dr. Steven Swartz, NOAA/NMFS/OPR
  - **Blue whale** – Dr. Steven Swartz, NOAA/NMFS/OPR
  - **Polar bear (Ursus maritimus) on ice floe** – Dr. Kathy Crane, NOAA Arctic Research Office
  - **Adelie penguin posing in front of the National Science Foundation Research Ice Breake** – Michael Van Woert, NOAA NESDIS, ORA
  - **King Penguin singing** – Lieutenant Philip Hall, NOAA Corps
  - **Blacktip reef shark (Carcharhinus melanopterus)** – David Burdick
  - **Great white shark (Carcharodon carcharias) caught by fisherman in small boat close to Bodega Bay study area** – Dr. Dwayne Meadows, NOAA/NMFS/OPR

Készült a Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Karának Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézetében.

EGYÜTTTALADÓ

MIGRÁNS GYERMEK AZ ISKOLÁBAN

egyutthalado@uni-miskolc.hu

EURÓPAI INTEGRÁCIÓS ALAP

Készült az Európai Unió Európai Integrációs Alapjának támogatásával

